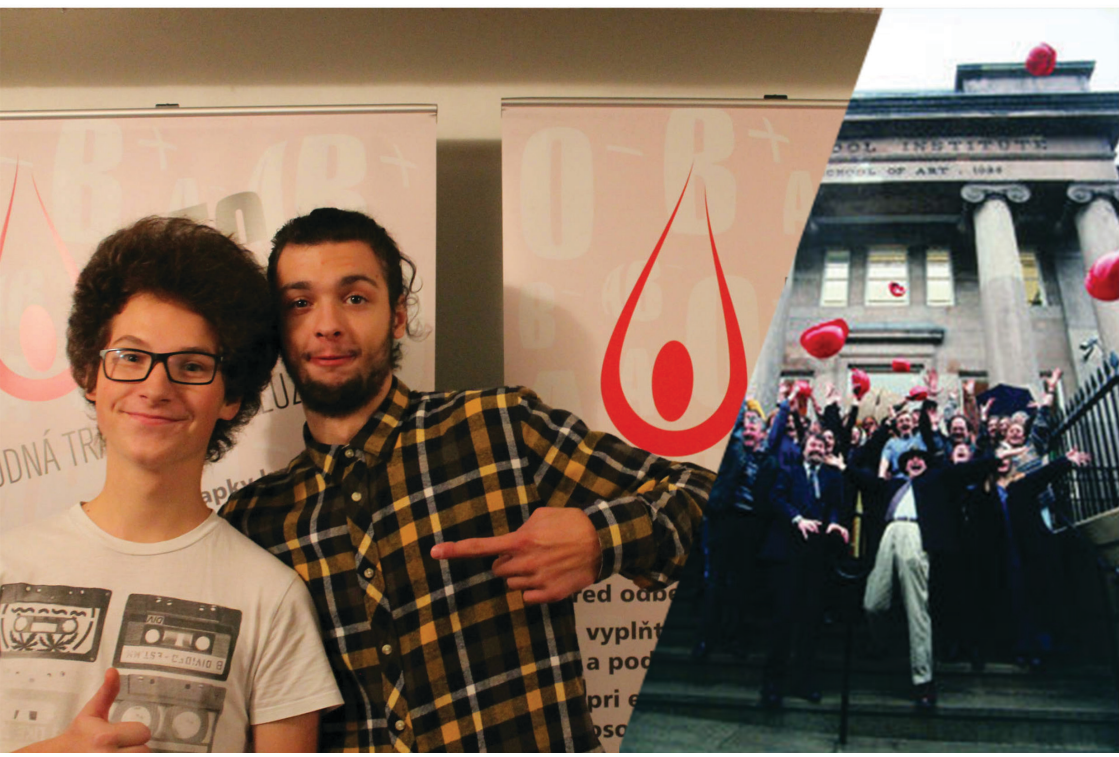

KARIS

2.

2016/17

EDITORIÁL

Musím sa vám s niečím priznať – mám úchylku. Verím, že nie som jediná, a preto o tom hneď napíšem... **MI-LUJEM KRÁSNYCH ĽUDÍ.** Nie, nie, nie... To vyznieva hrozne. Tak teda – obdivujem krásnych ľudí. Lepšie? Nebojte sa, vysvetlím.

Som nadšená, keď vystúpim spoza svojej introvertnej opony a zoznámim sa s niekým, kto má jedinečné nápady, dušu alebo životný príbeh. Obdivujem osobnosti starých ľudí, sny mladých a nadšenie tých medzi. Našťastie mám prácu, v ktorej to mám denne „na tanieri.“ Píšem o najkrajších ľuďoch na svete, a to mi dodáva energiu v práci pokračovať. Keďže takýchto ľudí stretávam aj na našej škole, mám možnosť písať o nich do tohto magazínu alebo aj na Facebook do projektu Humans of GBAS.

Dúfam, že vďaka Karisu budete krásnych ľudí spoznávať aj vy, či už v našich rozhovoroch alebo v rubrike N-vecí. Mojm favoritom v tomto čísle je článok zaoberajúci sa tretiakmi a štvrtákmi, ktorí si momentálne plnia sny v zahraničí.

MÁRIA RUSNÁKOVÁ

✉ magazinekaris@gmail.com

f Karis- the school magazine

📷 magazine_KARIS

Redakcia

Zodpovedný pedagóg: PhDr.

Beáta Makovická

Šéfredaktorka: Mária Rusnáková

Zástupca šéfredaktorky: Lucia Magáthová

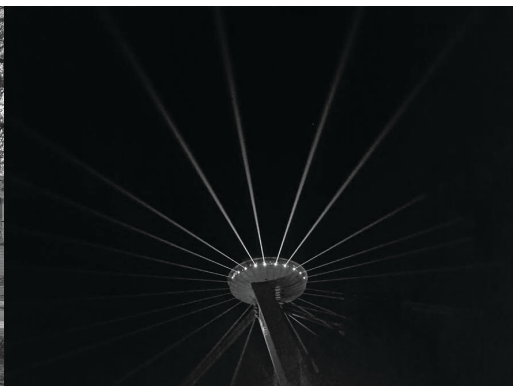
Prispievatelia v tomto čísle: Terézia Čviriková, Klára Deketová, Rebeka Démuthová, Lucia Halamová, Natália Hilbrychtová, Ema Humajová, Háma Ismail, Ivana Janičková, Katarína Kandriková, Kristína Klačanská, Simona Kovalová, Janka Kováčsová, Helena Kutnarová, Soňa Lukáčová, Lucia Magáthová, Andrea Minichová, Jana Niepelová, Dáša Novyvedláková, Vladimír Pekar, Lilly Perryová, Denisa Rišianová, Patricia Rovná, Lenka Vosátková, Vanesa Wangová

Korektúra: Helena Galbavá, Kristína Grolmusová, Alexandra Lemonová, Nora Mlynáriková

Propagačný tím: Katarína Cigániková, Alexandra Danková, Simona Hromadová, Matúš Kasl, Janka Kováčsová, Svetlana Kurucová, Helena Kutnarová, Soňa Lukáčová, Denisa Rišianová, Radko Stolarik, Alexandra Špiriaková, Jana Uhrinová

Fotografi: Viktória Homolová, Janka Klimeková, Lucia Mrvová, Jana Niepelová

Grafici: Martin Bažlekov, Soňa Lukáčová, Terézia Mičková, Andrea Minichová

- 5 Udalosti, ktoré sa stali
- 10 **Čo nás čaká a neminie v najbližších dňoch**
- 15 Všetko so všetkým súvisí
- 23 **Roztrúsení po svete**
- 33 Módny rok 2016
- 37 **Dave Brannigan - rozhovor**
- 44 Color run 2016
- 51 **Reviews**

AKÉ JE TVOJE NOVOROČNÉ PREDSAVZATIE?

To naozaj neviem... Nie som človek, ktorý si dáva nejaké predsavzatia do budúcnosti. Možno sa pokúsim stále učiť a nepokaziť si veľmi známky. Taktiež by som chcel pokračovať v debatovaní, keďže ma to naozaj baví.

Andrej Mokriš, Y1

Chcela by som si aspoň trochu zorganizovať život. Napríklad si každý deň uvariť niečo dobré (a zjesť to v rozumnom čase). Mala by som aj viac spať, ale odkiaľ mám na to všetko zobrať čas?

Lenka Baranovičová, Y3

Moje predsavzatia sa, samozrejme, začínajú s "budem sa veľa učiť a odnášať použité poháre z izby" ako každý rok. Sústredím na veci dôležité, piť kávu pre silu, vodu pre zdravie, čaj počas dlhých večerov. Tráviť čas okrem dôležitého učenia sa napríklad aj príjemným rozhovorom s príjemnými ľuďmi pri jednej z vyššie spomenutých tekutín. A samozrejme, odoberať Karis.

Natália Jurčáková, Y4

Či si dávam novoročné predsavzatia? Niekedy áno a niekedy nie. Pre ľudí môže byť Nový rok naozaj symbolickým dátumom na nový začiatok alebo zmenu. Ale ak má zmena naozaj prísť a chceme podnieť samých seba aby sme niečo začali robiť, tak si nemyslím, že by to malo byť viazané dátumom. Skôr našim vnútorným rozhodnutím.

Viliam Hoferica, Y5

UDALOSTI, KTORÉ SA STALI

Biela noc

Tmavá noc v žiare svetiel Bratislavy, umenie, radosť a všade samé hlavy.

Aj tak by sa dal opísať festival moderného umenia Biela noc (z francúzskeho originálu Nuit Blanche). V noci z 8. na 9. októbra sa celé mesto zobudilo a otvorilo dvere do každého kúta. Vstup bol možný napríklad do budovy VŠMÚ, kláštora klarisiek, Starej tržnice či Slovenského rozhlasu. Nezabudlo sa však ani na miesta, o ktorých ste predtým ani nepočuli.

Spomedzi množstva výstav boli niektoré sprevádzané hudbo, iné zas mohli účastníci

sami interaktívne ovládať. Do druhej kategórie patrilo aj dielo na hrade, ktoré vedelo z vášho prsta zistiť tep vášho srdca a následne ho prehrať pre celé mesto. Alebo napríklad ilúzia ženy, na ktorú keď ste zakričali, odišla z tranzu a zmizla pod zemou.

Výstavy v exteriéri boli zadarmo, no väčšinu tých vo vnútri bolo možné vidieť len po zakúpení vstupenky.

LUCIA MAGÁTHOVÁ

M. Závodský

International shenanigans

On September 24th, 2016 we organized an Erasmus+ project called “Healthy Nature, Healthy Me”. The topic of this project evolved around nature preservation, healthy ways of living, recycling and reducing waste. Since we wanted to be as close to the nature as we could and wanted to show the participants the beauty of Slovak nature, we chose a location in the Demänovská valley in the Low Tatras and stayed there for a whole week. We had participants from all parts of Europe, namely Greece, Italy, Lithuania, Spain and Turkey. Throughout this week many new and lasting friendships were created. I am certain to say that these friendships were made not only because the participants were open-minded, but also due to the fact that the structure and the program itself were carefully developed by our team.

We started off first day with icebreakers and fun activities, so that the participants could familiarize with the surroundings and each

other. The following days were filled with various workshops, presentations and, furthermore, adventure, as all of us successfully hiked to Chopok. Part of the group also conquered Ďumbier.

To experience Slovak culture, we took the participants to the city of Košice, where we prepared workshops, with which they could get to know slovak traditions, customs and monuments.

On the project, the participants explored the advantages of vegetarian and vegan diets, showed their creativity whilst reusing and recycling old items, took part in a discussion about nutrition and support of local farmers. All in all, we had an incredible week with amazing people and it was an experience we will never forget. Hopefully we will be able to create another project like this in the future.

LENKA VOŠÁTKOVÁ,
IVANA JANÍČKOVÁ,
VANESA WANGOVÁ

Youth Workshop Sobibor 2016

Našej škole, ako jedinej na Slovensku, bola ponúknutá jedinečná možnosť zúčastniť sa Youth Workshop Sobibor v Poľsku. V prípade, že slovo Sobibor počujete prvýkrát, hneď vám ho objasním. Je to malá dedinka v Poľsku, ktorá sa počas druhej svetovej vojny stala jedným z centier ohavností páchaných nacistickým Nemeckom. Vyhladzovacím tábor, ktorý sa tu nachádzal, sústreďoval ľudí na istú smrť. Tábor fungoval pomerne krátko, no účinne. Za pätnásť mesiacov svojej existencie tu bolo zavraždených viac ako 250 000 ľudí.

Okrem spomínaných smutných faktov sa tábor Sobibor stal symbolom nádeje a výkrikom vzbury pre celý svet. 14. októbra 1943 tu bolo zorganizované najväčšie povstanie voči masívnemu vyvražďovaniu.

Päť dní, ktoré sme strávili v Poľsku, sa niesli v tematike druhej svetovej vojny a holokaustu.

Navštívili sme Varšavu, mali sme prednášky s historikom a archeológom, ktorý sa zaujíma hlavne o tábor Sobibor, plní emócií sme prechádzali koncentračným táborom Majdanek, videli sme historické centrum krásneho mesta Lublin a 14. októbra sme sa zúčastnili pietneho aktu. Ten sa koná posledné roky v Sobibore ako úctivá spomienka na tých, ktorí sa stali otrokmi a obeťami Nacistov.

Celý program bol spretrený rôznorodosťou samotných účastníkov. Mladí ľudia z Nemecka, Holandska, Poľska, Maďarska, Ukrajiny, Bieloruska, Česka a Slovenska vytvorili zaujímavú a inšpiratívnu skupinu uvedomelých osobností, ktorým svet a budúcnosť leží na srdci.

A zostáva už len dúfať, že história sa v tomto prípade nezopakuje.

KLÁRA DEKETOVÁ

archív p.p. Libiča

Študentská kvapka krvi

Dňa 25. 10. sa na našej škole uskutočnila tradičná akcia Študentská kvapka krvi. Už od rána zamestnanci transfúzneho pracoviska v Martine spolu s našimi žiakmi pripravovali triedu 01.15, aby študenti aj zamestnanci školy mohli pomôcť ľuďom v núdzi a darovať svoju krv tým, čo to najviac potrebujú. Byť medzi darcami nebolo vôbec ťažké - stačilo sa dopredu zapísať na zoznam na nástenke a v deň darovania krvi prísť do 01.15. Na mieste ste potom pravdivo vyplnili dotazník

darcu, následne sestričky otestovali vašu krv, absolvovali ste vyšetrenie lekárom a pokiaľ bolo všetko v poriadku, stačilo len sadnúť si do kresla a počkať, kým potrebná „kvapka krvi“ odtečie. Tento rok krv darovalo 33 ľudí, čo je zatiaľ rekordný počet a väčšina to zvládla s úsmevom na tvári.

DENISA RIŠIANOVÁ

VegDay

Ked' sa povie slovo vegán alebo vegetarián, mnohí z nás automaticky prevrátia očami. Stereotypný vegán je tak trochu hipster, snaží sa poukázať na to, o kolko je lepší než zvyšok sveta a dotkne sa ho fakt, že iní mäso jedia. Stereotypy však klamú, čo dokázala aj nemalá účasť na tohtoročnom dni vegetariánstva a vegánstva, ktorý je medzinárodne oslavovaný 3. októbra. Keďže GBAS skrýva mnoho milovníkov zvierat a ľudí zaoberajúcich sa ich právami, prvých 5 hodín tohto pondelka bolo venovaných práve im.

Publikum sa z úst študentov i prednášajúcich dozvedelo viac o problematike života chovných zvierat, o tom, ako sa dá jednoducho a chutne stravovať bez jedenia mäsa a mliečnych výrobkov a takisto aj niečo o ich životnom štýle. Poslucháči si mohli vypočuť prednášku Garyho Yourofského a 2 predstaviteľov Slovenskej vegánskej spoločnosti. Organizátori pripravili ochutnávku takýchto

jedál počas veľkej prestávky, čím snád navždy pokorili mýtus, že vegánske jedlo chutí zle. A aj keď možno nepresvedčili každého účastníka, minimálne nás prinútili zamyslieť sa nad hodnotou nášho života a života iných tvorov.

REBEKA DÉMUTHOVÁ

ČO NÁS ČAKÁ A NEMINIE V NAJBLIŽŠÍCH DŇOCH

Večerná škola

21.12.2016

Celá redakcia, mňa nevynímajúc, sa už nesmierne tešíme na posledné dni pred prázdninami (23.12. 2016 – 8.1. 2017), pretože to znamená jediné – uskutoční sa Večerná škola a Christmass Assembly! O Večernej škole sa dočítate na ďalších stránkach Karisu, no o

tradičnom assembly už teraz vieme, že bude plné hudby, zábavy a usmievaných žiakov. Nenechajte si teda ujsť ani minútu z programu, ktorý bude prichystaný vo štvrtok 22. decembra.

A je tu zas! Výstava

4.11.2016 - 26.2.2017

Kunsthalle Bratislava bude až do februára budúceho roku hostiť jedinečnú výstavu. „Look What Is Back,“ čo je anglický názov podujatia, už sám osebe hovorí o niečom opakujúcom sa, presne ako história. Vystavené diela sa pohrávajú s kontrover-

znosťou dejín Slovenska, ako aj s reflexiami o umeleckej tvorbe. Slovenský štát v dnešnom umení budú prezentovať okrem iných D. Bača, D. Krajčová, P. Kalmus, N. Ružičková a M. Šútovec.

A JE TU ZAS? / LOOK WHAT IS BACK

Slovenský štát v súčasnom umení /
The Slovak State in Contemporary Art

KHB
Kunsthalle
Bratislava

archinfo.sk

Vianočné trhy Žilina

1.12. - 15.12. 2016

Udalosť pre všetkých – hladošov, umelcov, vianočné duše aj milovníkov punču. Okrem toho budú počas pätnástich dní predstavené ručné práce, rôzne domáce pochúťky alebo originálne darčeky. Vianočné nákupy teda môžete vybaviť aj na Mariánskom a Hlinkovom námestí.

Ľudová strava

1.12.2016 - 14.1.2017

Výstava je výsledkom dvojročného národopisného výskumu v obci Veľké Rovné, ako hovoria stránka mesta Žilina. Pomocou inštalácií, živých ukážok a predvedením dobového vybavenia kuchyne budú môcť návštevníci precítiť miestnu kuchyňu, ba aj naučiť sa niečo o jej histórii a tradíciách. Program bude prebiehať v priestoroch Budatínskeho hradu.

Big Jump Exhibition 2016

9.12.2016

Ako už býva zvykom, šialená nálož adrenalínu, snehu a šikovných chalanov sa predstaví 9. decembra na Hlinkovom námestí. Nemusíte sa báť, dátum pripadá na piatok, takže po škole si môžete užiť „backflip“ aj „spin.“

Pre vianočných nadšencov

21.12.2016

Ak chcete vstúpiť do priestorov plných pokoja, škoricovej vône a darčiekov, navštívte do 21. decembra Inchebu - bude totiž hostiť tradičnú výstavu Dni Vianoc. Vstupné je len 2€, pričom na darčeky môžete minúť pokojne aj stovky eur.

Pre milovníkov slovenskej hudby

Nezabúdame ani na fanúšikov tvrdšej hudby. Počas posledného mesiaca v roku iste stihnete jeden z troch koncertov Inekafe (Zvolen, Košice, Bratislava). Posledné lístky sú za 13€. Nezahála ani stará-známa Slobod-

ná Európa, ktorej posledný koncert v roku môžete zažiť v košickom Colloseu 17. decembra. Ako poslednú spomenieme kapelu Zoči Voči, ktorá konečne zavíta aj do Žiliny. Predstaví tam nového gitaristu a dúfame, že aj song.

ticketportal
www.ticketportal.sk

INEKAFA
SINCE 1995

VIANOČEÉÉ

SHOTGUN MUSIC

TOUR 2016

02.12. OSTRAVA

15.12. PRAHA

09.12. ZVOLEN

16.12. BRNO

10.12. KOŠICE

17.12. BRATISLAVA

Výstavy pre každého

VSlovenskom národnom múzeu v Martine ešte stále pokračuje výstava s názvom Krásna nevesta. Nechceme nič naznačovať, no nabráť trochu inšpirácie nie je nikdy na škodu. Ďalej odporúčame výstavu Sen × skutočnosť - Umenie & propaganda 1939 - 1945. Tá má odzrkadľovať umenie a propagandu

daných rokov, vizuálnu kultúru a paradoxy Slovenského štátu. Viac informácií nájdete na stránke Slovenskej národnej galérie v Bratislave. Síce už od 12. septembra, no ešte stále neskončila. Hovoríme o výstave Cosmos Discovery, ktorú si môžete vychutnať za 10€ až 14€ v Inchebe.

MÁRIA RUSNÁKOVÁ

snm.sk

tenndha.com

NA SLOVÍČKO S PÁNOM RIADITEĽOM

Podľa čoho sa kupujú učebnice a knihy? (napr. nás prekvapila nová kniha filozofie alebo fakt, že na fyziku sú 4 učebnice, pričom na dejepis nie sú žiadne anglické) Ako sa to teda rozhoduje/rozdeľuje?

Neviem, či som dobre porozumel otázke. Takže, ak sa pýtate ako sa zabezpečujú učebnice na vyučovanie, tak to prebieha asi takto: učebnice v slovenskom jazyku sa objednávajú každoročne z ponuky MŠVVaŠ SR, konkrétne z „Edičného portálu“, a to na základe potreby učebníc v jednotlivých predmetoch. Tieto učebnice škola dostáva bezplatne.

Učebnice v anglickom jazyku sa objednávajú na základe požiadavky predmetových komisií, teda konkrétne potrieb vyučujúcich dejepis a fyziku.

Vyučujúci sú hlavnými nositeľmi a kľúčovými objednávateľmi učebníc, pretože oni plánujú vyučovacie hodiny vrátane obsahu, vyučujúci musia vedieť, aké učebnice sú na knižnom trhu a ktoré sú vhodné na vyučovanie daného predmetu. Tieto učebnice („anglické“) sa objednávajú priamo z vydavateľstiev vo Veľkej Británii, resp. v prípade dostupnosti na Slovensku, a finančne ich zabezpečujú rodičia, konkrétne ZRPŠ.

Každoročne sa dopĺňa fond učebníc na základe konkrétnej požiadavky učiteľov. Aj v tomto roku je naplánovaný nákup učebníc a to práve vo fyzike. Ak teda žiaci nemajú v nejakom ročníku a na nejakom predmete adekvátne učebnice v anglickom jazyku, je asi namieste sa spýtať vyučujúceho, ako to s učebnicami je. Nemám vedomosť, že by akákoľvek požiadavka na konkrétne učebnice nebola v predchádzajúcich rokoch realizovaná. V prípade záujmu žiakov nie je problém sprístupniť zoznam učebníc v tom ktorom predmete v anglickom jazyku na škole. Záverom, rodičia každoročne vytvárajú finančný fond na nákup učebníc a kníh do školskej knižnice. Ak nejaký titul vhodný či potrebný na vyučovanie v učebnicovom fonde nie je, je nutné ho objednať. To musia ale vedieť vyučujúci jednotlivých predmetov a oni to musia aj zrealizovať. Zo strany vedenia školy a rodičov je pre túto oblasť vždy stopercentná podpora.

VŠETKO SO VŠETKÝM SÚVISÍ

V prvom čísle KARISu sme vám priniesli rozhovory s novými učiteľmi angličtiny. Tí však nie sú jedinými novými tvármi, ktoré sa od začiatku roku objavili v učiteľskom zbore. Ďalším členom, ktorého sme pre vás vyspovedali, je Mgr. Zuzana Ďurianová. Táto sympatická mladá učiteľka biológie vedie aj krúžok textilných a výtvarných prác. Nadaná je všestranne, s čím sa nám aj sama zdôverila.

Každý deň strávite v škole veľa času, ktorý vás očividne naplňuje, no ako sa vám v nej páčilo, kým ste boli v našom veku?

Školu a všeobecne nejaké to nasávanie informácií som zbožňovala a doteraz mám rada akékoľvek formy vzdelávania. Kiež by mal človek viac času a energie, aby všetky

fascinujúce veci na svete mohol obsiahnuť do hĺbky a kvalítne.

Zrejme to bude zbytočná otázka, no ktorý predmet bol váš obľúbený a prečo?

Môj obľúbený predmet na strednej bola, samozrejme, biológia, vďaka laboratórnym cvičeniam a preto, že som vyrastala „v súlade s prírodou“ na dedine. Následne mi boli známe všetky veci, ktoré ma fascinovali, a po hodine biológie dávali perfektný zmysel.

Čo je podľa vás hlavným rozdielom medzi obdobím vašich študentských rokov a tým súčasným?

Mnohé veci sa počas môjho štúdia len rozbiehali - výmenné pobyty v zahraničí, súťaže, stáže, resp. neboli sme o nich tak dobré informovaní ako teraz napríklad naši žiaci.

Keby ste mohli dať radu svojmu mladšiemu ja, aká by to bola?

Tu by som si dovoľila jeden citát, ktorý vystihuje moje odporúčanie nielen môjmu mladšiemu ja: Mladí ľudia, dobre si rozmyslite, čo chcete, pretože to určite dosiahnete. Ralph Waldo Emerson. A ešte jednu

parafrázu: Nebát sa vysokých cieľov a vecí, ktoré si vyžadujú čas. Pretože čas utečie tak či tak.

Prejavovali sa vaše učiteľské vlohy nejakým spôsobom už aj v detstve?

Keď tak spomínam, už po prvých ročníkoch ZŠ som posadila mladších rodinných príslušníkov za nočné stolíky, ktoré predstavovali školské lavice, a mala som letné kurzy výtvarnej, kde som ich nútila kresliť zrejme človeka osud neminie.

Čo je vaším najväčším cieľom?

Keď druhým neviem pomôcť, aspoň im neublížovať. A tento môj cieľ stále pretrváva, aj keď s lútosťou musím povedať, že neúmyselne a možno nevedome človek ubližuje denne.

Kto z vašich učiteľov vás najviac ovplyvnil?

Na strednej škole sme mali perfektnú učiteľku biológie, ktorá poznala snáď každú rastlinku a zviera na svete. Po víkende nám vždy prin-

iesla fotografie, prípadne vzorky zo svojich turistických výletov po Slovensku. Bola veľmi inšpiratívna nielen ako učiteľka, ale aj ako osoba. Možno práve jej životný štýl ma priviedol k voľbe môjho povolania a dúfam, že keď na sebe popracujem, aj v budúcnosti nadobudnem podobnú životnú tendenciu.

Čo je vašou obľúbenou časťou biológie?

Nemám obľúbenú časť. Všetko so všetkým súvisí a dokonca sa dá krásne prepájať aj medzipredmetovo a nechcem limitovať.

Keďže veda a výskum sa posúvajú vpred čoraz rýchlejšie, máte prehľad o nových objavoch na poli biológie?

Samozrejme, snažím sa vnímať, akým smerom sa uberajú biologické vedy, najmä keď sa pohybujem medzi potencionálnymi budúcimi biochemikmi, medikmi a podobne. Už dosť dlhú dobu ma drží záujem o automatizované lekárske meracie a monitorovacie systémy, ale dá sa povedať, že skoro v každej oblasti biológie sa môže nájsť veľký a fascinujúci potenciál do budúcnosti, či už sa to

týka molekulárnej biológie, zákonitostí genetickej regulácie, až po robotické ruky, ovládané priamo z mozgu, či po výrobu syntetickej kože, ktorá pripomína tú ľudskú aj na dotyk.

Univerzitné roky často bývajú označované za

tie najkrajšie roky života. Aké boli tie vaše?

Moje roky na univerzite, vďaka voľbe kombinácie, akú mám, prebiehali v znamení dualizmu na dvoch poliach. Zatiaľ čo doobeda som v laboratóriu extrahovala vzorky enzýmov laskavca metlinatého, poobede som sa hrbila nad veľkorozmerným geometricko- abstraktným obrazom. Počas piatich rokov som sa snažila túto prírodovedeckú a humanistickú miskú váh držať v rovnováhe a vyťažiť zo štúdia čo najviac.

I keď je vidno, že učenie vás veľmi baví, je niečo, čo na ňom rada nemáte?

Najmenej mám rada, to, že neviem, do čoho idem každú hodinu: ako budú reagovať žiaci, ako pochopia učivo, ako to zvládnem vysvetliť. Najradšej mám istotu a to isté.

Čo je vašou najlepšou skúsenosťou?

Počas pobytu tu na škole? Keď vidím, ako to žiakom na mojom krúžku textilných techník ide krásne s háčikom. Prípadne každodenná radosť je už len to, keď ma žiak na chodbe úprimne pozdraví, čo svedčí nielen o jeho slušnosti, ale aj o vzájomnej úcte a to nás definuje ako ľudí možno viac, ako prípadná zlá známka, či horšia angličtina.

I keď je to väčšinou naopak, je niečo, čo ste sa naučili vy od vašich študentov?

Samozrejme. Od starších ročníkov sa učím empatii, ktorá je na ich vek pre mňa veľmi chvályhodná, a tí mladší mi zase nastavujú zrkadlo.

Čo robíte najradšej vo svojom voľnom čase?

Mojich milión koníčkov popri robote zanedbávam, ale zrejme ani jeden koníček sa nevyrovná času, ktorý môžem stráviť v kruhu mojich blízkych.

Aké sú vaše plány do budúcnosti?

Klasicky žiť v súlade s vedomím a svedomím.

Keby ste mali šancu zmeniť jednu vec na svete, čokoľvek, čo by to bolo?

Keďže už viem, že na svete nič nezmením, pokiaľ nezmením seba, tak asi nič.

DÁŠA NOVYSEDLÁKOVÁ

N-VECÍ, BEZ KTORÝCH NEMÔŽU ŽIŤ NAŠI ŠTVRTÁCI

V tomto čísle Karisu vám predstavíme 3 mláďencov zo 4.ročníka. Svoje N-veci, bez ktorých by to neboli oni, nám o sebe prezradili - mladý politik Jurko, úspešný debater Aďo a športovec a cestovateľ v jednom Alex.

Juraj Bielik

Rada mládeže Žilinského kraja

Ku mládežníckej politike som sa dostal pomerne nedávno cez spolužiaka, ktorý sa týmto aktivitám venuje už dlhšie. Celé to začalo nevinne - počas voľnej hodiny sme sa dali do reči a môj záujem o túto oblasť rástol doslova z hodiny na hodinu. Predtým som nikdy o niečom podobnom ani len nepočul. Začal som v Mestskom mládežníckom parlamente v Púchove, až som po čase začal spolupracovať s Radou mládeže Žilinského kraja (RMŽK). Spoznal som tam úžasných ľudí a pochopil som, že stále existuje niekto, kto sa zaujíma o problémy a záujmy mladých aj mimo svojej politickej kampane. Najlepšie na tom celom je, že sú to práve mladí ľudia, ktorí sa chopili iniciatívy a robia niečo viac. Naším cieľom je podporovať mládež, zväčša organizáciou rôznych školení alebo prednášok, no zároveň aj podporou projektov samotnej mládeže a zúčastňovaním sa na projektoch určených pre mládež. Som toho názoru, že na našej škole sa taktiež nájde mnoho ľudí, ktorí sú toho schopní. Stačí len nemať strach a otvoriť oči.

Šport

Športu sa snažím venovať čo najviac, no časové vyťaženie mi to nedovoľuje do takej miery, ako by som chcel. Myslím si však, že každý človek by sa mal snažiť vyhradiť si aspoň dve hodinky týždenne a ísť si zašportovať aj mimo telesnej. Ja sám sa venujem viacerým športom. Od futbalu, ktorý hrávam pravidelne, cez snowboarding a lyžovanie až po baseball. Ten u nás nie je populárny,

čo je podľa mňa veľká škoda. Vyskúšal som už mnoho športov a som toho názoru, že aj veľký športový „repertoár“ patrí ku povinnej výbave všestranného človeka.

DHZ Trnové

Dnes to už nie je aktuálne, no pred časom som bol členom Dobrovoľného hasičského zboru Trnové. Nebolo to o hasení skutočných požiarov, ale o hasičských súťažiach, ktoré do istej miery simulujú podmienky v realite. Patrili sme medzi najlepších, keďže sme väčšinu súťaží vyhrali. Mnohokrát to bola práve jediná sekunda ktorá rozhodla o celkovom víťazovi, preto sme museli veľa trénovať, dodržiavať prísne pravidlá a efektívne spolupracovať. Aj nesprávne podanie prúdnice na štafete mohlo mať za následok sekundy navyše a tak zlé umiestnenie v rebríčku. Napriek nátlaku sme si to všetci užívali a tak stále nostalgicky spomínam na naše víťazstvá ale aj na neúspechy.

Alex Laščík

Rodina

Myslím si, že rodina je dôležitá v živote každého z nás. Veľa ľudí ju berie ako samozrejmosť, no treba byť vďačný za to, že môžeme mať pri sebe ľudí, ktorí nám pomôžu a na ktorých sa môžeme spoľahnúť. Pre mňa osobne sú chvíle strávené s mojimi rodičmi tie najlepšie. S nástupom na GBAS som si ich začal vážiť ešte viac. Mojim rodičom som vďačný

za všetko, čo pre mňa urobili, a hlavne ich zásluhou som dnes tam, kde som.

Lezenie

K tomuto športu som sa dostal s príchodom na našu školu a musím povedať, že to bolo jedno z najlepších rozhodnutí. Lezenie mi pomáha odreagovať sa a udržuje ma vo forme. Najmä som sa však naučil, že niekedy to nie je len o tom dostať sa na vrchol, ale aj vedieť sa popasovať s náročnou výzvou a postupne sa cez ňu predať. Vďaka lezeniu som schopný priúčať sa stále niečomu novému a to je dôvod, prečo som si ho tak obľúbil.

Hory

Hory boli odjakživa súčasťou môjho života, keďže som medzi nimi vyrastal a často chodievam na túry. Nikde inde nenájdem taký pokoj ako tam a vždy ma dokáže udiviť ich krása a rozmanitosť.

Lyžovanie

Doteraz si pamätám, ako som sa v troch rokoch na chodníku pred domom prvýkrát postavil na lyže. Odvtedy sme každú zimu s

rodičmi chodievali do Jasnej a lyžovali celé dni. Neskôr sa lyžovanie stalo mojím športom číslo jeden, keďže som sa lyžovaniu začal venovať závodne. Vďaka tomu mám množstvo krásnych spomienok, spoznal som veľa ľudí a videl mnoho krajín a zaujímavých miest.

Cestovanie

Odjakživa ma bavilo spoznávanie nových miest a kultúr. Preto vždy, keď sa naskytne šanca niekam odcestovať, neváham chopiť sa jej. Navyše, nikdy nie je na škodu mať kontakty aj v iných krajinách.

Andrej Rybár

Debata

Zaberá väčšinu môjho voľného času, priniesla mi podstatnú časť mojich životných úspechov, ale aj veľkú časť kamarátov mám len vďaka nej. Debatovanie je pre mňa viac než len koníček, je to súčasť mojej identity.

Káva

Som známy tým, že si povinnosti rád odkladám na poslednú chvíľu. V týchto momentoch nič nezachraňuje život tak ako silná káva. Vzhľadom na to, ako často ma musí takto zachraňovať, stala sa u mňa rituálom, bez ktorého sa len ťažko dokopem niečo robiť.

Kamaráti

Sú mojou spásou i prekliatím. Sú po ruke vždy, keď ich treba, no aj vtedy, keď nie. Keď sa mám chuť zabávať, aj keď sa potrebujem sústrediť. Zvyčajne prídu s tými najhlúpejšími nápadmi presne v čase, kedy to najmenej treba, no práve to sú tie chvíle, na ktoré spomínam najradšej.

Hudba

Aj keď sa nepovažujem za veľkého znalca, bez hudby neviem fungovať. Od nudnej cesty autobusom až po učenie sa na testy, od klasickej hudby až po heavy metal. Hudba mi jednoducho vždy pomôže dostať sa do nálady, v ktorej zrovna potrebujem byť.

SPRACOVALA
DŽONA NIEPELOVÁ

PRVÉ DOJMY Z NOVEJ ŠKOLY

Absolventi 2016 už pekne zarezávajú na nových školách. To je aj dôvod, prečo bola všetkým položená tá istá otázka: Aké sú tvoje prvé pocity a dojmy z univerzity? Každý sa s ňou popasoval rôzne, a tu sú niektoré odpovede:

Už dlhší čas som vedel, že chcem študovať na zahraničnej vysokej škole. Pre UCL som sa rozhodol, lebo je to jedna z najlepších univerzít na svete a je situovaná v centre Londýna, ktoré samo osebe ponúka takmer nekonečné možnosti. Taktiež ma na UCL zaujal aj bohatý spoločenský život. Je tu mnoho „societies,“ do ktorých sa dá zapojiť a spoznať kopu nových ľudí.

-Kevin Syč, UCL

Prvé dojmy z Liverpoolu a z LIPY? Ja to tu zbožňujem! Bolo to asi moje najlepšie rozhodnutie. Je pravda, že začiatky nie sú ľahké, ale dá sa to zvládnuť. Ak sa obklopite fajn ľuďmi,

tak je to všetko ľahšie.

A čo sa štúdií týka, sťažovať sa nemôžem, lebo študujem to, čo som vždy. Takže rada do budúceho života - verte si, lebo aj keď o tom nevíete, máte neskutočné

znanosti a to sa tu na výškach cení. Mnoho z vás je oveľa šikovnejších než rovesníci zo zahraničia. A nezabudnite na to, že si máte vybrať obor, ktorý vás bude baviť!

-Lucia Matusíková, LIPA

Dostal som sa na University of Warwick, ktorá je asi 20 minút od Birminghamu. Je to pomerne nová univerzita, založená na americký štýl. Má obrovský campus, na ktorom je úplne všetko - od obchodov cez bary, banky až po reštaurácie. Všetko je tu veľmi pekné, moderné a čisté. Univerzitu navštevuje okolo 24 000 študentov, a z toho je niečo cez 40% international (India, Čína, Francúzsko, Taliansko,

Nemecko, Austrália, ...). Čo sa učiva týka, palec hore pre p. Kamposovú a jej matematiku, lebo to je to, čo ma tu drží nad vodou, odkedy som prišiel.

-Lukáš Nemčok, University of Warwick

Prišiel som do Edinburgu v polovici „welcome weeku,“ a kým som sa stihol spamätať už bol preč. Tým pádom som bol dosť zmätený prvý týždeň, lebo som nevedel, kde čo je, zatiaľ čo ostatní už boli celkom udomácnení. Okrem toho prvé dojmy boli skvelé. Mesto je nádherné a všetko sa tu dá ľahko nájsť. Historické budovy sa tu prelínajú s novostavbami a vytvára to neskutočný architektonický guláš, ktorý sa mnohým ľuďom nepáči, ale ja to milujem. Keď ťa omrzí mesto, môžeš si zájsť na minitúru na kopec, ktorý je v centre mesta tiež. A škola je úplne super. Prvý týžden

bol dosť rozhádzaný, ale to býva asi všade. Po týždni som už poznal hlavné zachytne body, ktoré boli najdôležitejšie a potom je to už v pohode. Prístup učiteľov je tu skvelý (aspoň v School of Informatics, kde študujem). Učiteľia sa zaujímajú o študentov a prispôsobujú sa im.

-Samo Kollár, The university of Edinburg

SOŇA LUKÁČOVÁ

ROZTRÚSENÍ PO SVETE

Každý rok niekoľko študentov 3. ročníka vďaka štipendiu alebo podpore rodičov dostane šancu študovať v zahraničí. Výnimkou neboli ani tohoroční tretiaci. Christian Alexander Filt a Kristína Feiková (aj keď už nie ako žiačka našej školy) sa vybrali za veľkú mláku, Eva Péteriová, Martina Orvošová a Nina Pučeková zas do Anglicka. Karis ich pre vás vypovedal, aby ste mali prehľad o tom, ako sa im darí.

1. Môžeš nám v krátkosti predstaviť školu, na ktorej práve študuješ?

Kiko: Tento rok študujem na Friends School of Baltimore. Tá sa pri výučbe aj aktivitách orientuje na službu komunity a teda máme v škole veľmi veľa charitatívnych akcií a každý bežný študent musí mať na konci štúdia vykonaný určený počet hodín verejnoprospešnej činnosti.

Eva: York College je najväčšia „college“ v regióne. Ponúka 40 A Level predmetov a 80 odborných predmetov. Každý deň do nej vchádza 4000 študentov a 1000 školských pracovníkov zaisťuje, že študenti sú v škole spokojní.

Maika: Momentálne ma nájdete na Reddam House Berkshire. Škola je všetko, čo by ste od poriadnej anglickej súkromnej školy očakávali, vrátane obrovského lesa s jazerom, kaplnky a dokonca vlast-

ného divadla.

Kristína: United World College v Costa Rice. UWC združuje medzinárodné školy, ktorých cieľom je vychovávať študentov k tolerancii, globálnemu občianstvu, citlivému prístupu k ľudskej diverzite, osobnej iniciatíve, morálnej integrite a enviromentálnemu povedomiu. Momentálne tu študuje okolo 170 študentov z viac ako 90 krajín.

Nina: Woodhouse Grove School v Bradforde v UK je súkromná škola zameraná najmä na umenie, drámu a športy (čo ma samu vydesilo, keď ma prijali), ale na kvalitnej úrovni sú aj ostatné predmety. Funguje od roku 1812, takže má svoje čaro a tradície. Chodím do Sixth Form, čo je iný názov pre 12. a 13. ročník dokopy, u nás ročníky s voľiteľnými predmetmi. Majú tiež iné pravidlá ako nižšie ročníky, napríklad namiesto uniformy funguje dress code.

2. Aké boli prvé dni v novej krajine? Zvykli ste si rýchlo na nové prostredie?

Kiko: Prvé dni boli celkovo dobré. Náš program nám zorganizoval štvordňovú orientáciu v Connecticut-e, kde sme spoznávali ostatných študentov z celého sveta študujúcich v USA.

Eva: Prvé dni boli úplne v pohode. Z iných krajín je nás vyše 200, takže už v prvý deň som sa mala s kým skamarátiť. Internation-

al Team na škole nám zorganizoval mnoho aktivít, aby sme sa spoznali medzi sebou a spoznali aj mesto. Kým začal školský rok, cítila som sa ako doma.

Maľka: Zabývala som sa tu pomerne rýchlo. Určite pomohlo to, že cez HMC Projects so mnou prišlo ďalších 5 dievčat, z toho 3 Češky. Je tu pre mňa veľa nového - anglická sarkasticko-slušná mentalita, množstvo prízvukov, formálne oblečenie... Prvé dni trochu škripali, ale po mesiaci sme boli zabývané až-až.

Kristína: Keď som 14. augusta priletela, tak som si niekoľko dní nevedela zvyknúť na 8 hodinový časový posun. Ďalej nasledovalo jedlo, ktoré je podstatne odlišné od toho, na čo sme v Európe zvyknutí. Ale celkovo som si na nové prostredie zvykla pomerne rýchlo.

Nina: Prvé 4 dni som strávila na orientačnom kurze v Cambridge, takže váha života v cudzej krajine ma najprv nezasiahla. V škole som si užívala, že môžem konečne naplno využívať angličtinu, ale prišiel aj moment, kedy som si uvedomila, že nikto nevie, čo je granadír, a nechápú, že Slovensko a Slovinsko nie je tá istá krajina. Niekedy sa cítim ako doma, inokedy na ľudí nechtiac prehovorím po slovensky, lebo sa mi to zdá prirodzenejšie.

3. V čom sa vzdelávací systém líši od nášho? Aké máte na výber predmety? Ako je to so skúškami? Aká je dĺžka štúdia? Ktorý systém ti viac vyhovuje?

Kiko: Školský systém je celkom odlišný od toho slovenského. V 3. ročníku je výber predmetov bohatý

hlavne v oblasti angličtiny. Moja hodina angličtiny tento polrok je "Literature and politics", čiže formou diskusie rozoberáme napríklad tohtoročné voľby, medzinárodné vzťahy a podobne. Najväčší rozdiel je, že za rok máte len jeden prírodovedný predmet. Ostatné predmety, ako matematika, dejepis sú celkom štandardné. Skúšky sú veľmi podobné ako na GBASE. Každý polrok tu majú veľké skúšky, ktoré ma najbližšie čakajú v decembri. Ak by som mal povedať, ktorý systém mi vyhovuje viac, tak úprimne poviem, že tento, lebo je viac sústredený na špecifické smery a tiež sa na hodinách nemusíme tak veľmi ponáhľať, keďže hodina trvá 70 minút.

Eva: Anglický systém je úplne odlišný od nášho a musím povedať, že mne omnoho viac vyhovuje. Namiesto 13 predmetov mám len 4 a aj to také, ktoré ma zaujímajú. Výber predmetov je naozaj široký, od módy cez právo až po fotografiu. Záverečné skúšky sú v lete, avšak máme aj mock exams na polroku, ktoré slúžia na to, aby sme vedeli, ako na tom s vedomosťami zatiaľ sme a čo sa musíme doučiť. Dĺžka štúdia závisí od typu kurzu. Ja študujem A levels a to trvá 2 roky.

Matka: Musím povedať, že som zmenu systému veľmi nepocítovala. Nie preto, že by bol podobný, ale tento systém mi tak vyhovuje, že som si ani nemusela zvykať. Trošku ťažšie je to s množstvom práce, ktorú dostávame na doma – okrem domácej úlohy je to často aj naštudovanie si učiva pred hodinou a pre nešťastníkov z humanitných predmetov všadeprítomné eseje. Predmety sú veľmi interaktívne, učitelia sa sústredia na to, aby sme učivu naozaj rozumeli a pri vedných pred-

metoch sú povinné praktické experimenty. (Už ste pitvali srdce?). Predmety na našej škole sú celkom tradičné, z tých netypických spomeniem Theatre, Music, Psychology alebo Business Studies.

Kristína: UWC Costa Rica vyučuje v programe International Baccalaureate, čo je dvojročný program, ktorý je vraj najťažší stredoškolský program na svete. Pozostáva zo 6 predmetov, 3 na vyššom leveli, 3 na štandardnom. Predmety sú rozdelené na 6 kategórií, z každej mám jeden a to konkrétne English Language and Literature, Spanish, Global Politics, Social and cultural anthropology, Environmental systems and societies a Mathematics Higher level. Naša škola je ako

jediná UWC bilingválna, ponúka predmety v angličtine aj španielčine. Stupnica známok je od 1-7, 7 je najlepšie. Už po necelých 3 mesiacoch môžem konštatovať, že štúdium je neporovnateľne ťažšie ako na GBASe, takže pre mojich milovaných tretiačov a samozrejme všetkých ostatných: nezúfajte!

Nina: Do školy sa chodí 13 rokov, z toho dva posledné sú so štyrmi voliteľnými predmetmi. Iným sa študenti nevenujú. V 11.ročníku sa robia GCSE exams, ktoré sú približne z ôsmich predmetov. Niektoré z nich si žiaci vyberajú sami, niektoré sú povinné. Keď si to porovnam so slovenským systémom, hneď ľutujem, že som tu neštudovala od začiatku. Predmety sú naozaj zaujímavé, bežné sú

napríklad dráma, umenie, hudba, hudobné technológie, teória telesnej výchovy, geológia. Ja sa držím tých klasických, biológia, chémia a matematika, ale ako štvrtú som si navoliла psychológiu a neľutujem, je to niečo nové a nezvyčajné.

4. Aké máte v škole krúžky alebo nejaké mimovyučovacie aktivity? Čomu sa venuješ vo voľnom čase?

Kiko: Máme tu strašne veľa krúžkov, tradičných aj netradičných. Jeden z najpopulárnejších je napríklad "Exotic fruits club". Taktiež je tu veľa krúžkov s charitatívnym alebo dobrovoľníckym zameraním. Ja sa tento rok pridávam, samozrejme, k debatnému klubu a tiež k Mock trial, čo je simulácia amerického súdneho procesu. Vo voľnom čase sa venujem hlavne domácim úlohám, keďže ich dostávame celkom dosť. O chvíľu toho budem mať ešte viac, pretože čoskoro začína zimná športová sezóna, čo pre mňa znamená veľa squashových tréningov a turnajov.

Eva: Ako aj z predmetov, tak aj z mimovyučovacích aktivít je naozaj z čoho vyberať. Ja konkrétne reprezentujem medzinárodných študentov v žiackej rade a taktiež sa podieľam na organizácii školských aktivít a podujatí. Všetok čas, čo nie som v škole, trávim vonku s kamarátmi.

Maťka: S krúžkami to na našej škole zatiaľ trochu pokrívka, najväčšie mimoškolské aktivity sú napríklad CCF (vojenská príprava) alebo školský zbor a muzikál. Ja si užívam veľmi dobre zásobenú Art Classroom, kde sme začali maľovať obrazy na plátno.

Kristína: V rámci Creativity, Activity and Service (CAS) máme CAS Project, kde pomáhame miestnym komunitám.

alebo sa po roku vrátiš?

Kiko: Vyzerá to tak, že sa po roku budem musieť vrátiť, keďže program, ktorý mi zabezpečil toto miesto, zriedka podporuje 2. rok v zahraničí pod iniciatívou školy. Chcem si však možnosti na teraz nechať otvorené. Budem sa snažiť, ako najviac

Máme aj CAS experience, kde si každý môže (resp. musí) vybrať 2 z viac ako 20 aktivít organizovaných študentami, od školského blogu cez fotografiu po všemožné športy. Ja sa venujem tancu a Model United Nations.

Nina: To sa aj ja pýtam, ale nikto mi nevie dať zoznam. Ale viem, že je tu veľa športových krúžkov, napríklad squash, netball, rugby, lezenie, softball a škola má aj vlastný plavecký bazén, nahrávacie štúdio či modernú posilňovňu.

Oblúbené sú tiež jazykové krúžky (pokúšalo ma zapísať sa napríklad na mandarínsku čínštinu). Ja sa venujem squashu, som mentorka mladších žiakov v matematike, členka knižného klubu a finančná riaditeľka študentskej spoločnosti.

5. Chceš v zahraničí ostať

viem, a uvidíme, či si ma škola oblúbi. Čas na rozhodovanie príde potom.

Eva: Určite by som tu veľmi rada zostala, ale uvidím, ako dopadnú záverečné skúšky v lete.

Maťka: Nad druhým rokom ešte len uvažujem, zatiaľ čo naša škola by to chcela brať ako hotovú vec a snažia sa nás presvedčiť, aby

sme zostali. Vyučovací systém si môžeme len pochvalovať, ale naopak mimoškolské aktivity boli v Sučanoch určite zaujímavejšie. Nad všetkým taktiež stojí otáznik toho, ako na tom budú v budúcnosti európski študenti vo Veľkej Británii.

Kristína: Po roku sa na GBAS určite nevrátim, moja púť na GBASe je definitívne ukončená. Na moje dva roky v Sučanoch mám super spomienky a už teraz sa neviem dočkať na vianočnú návštevu. Myslím na vás všetkých spoza veľkej mláky a vidíme sa o pár týždňov! :)

Nina: Už roky som vedela, že ak sa raz do zahraničia dostanem, zostanem tam. Moje presvedčenie si za tieto dva mesiace veľa vytrpelo, ale názor som nezmenila: ak mi predĺžia štipendium, zostávam. Nie som spokojná úplne so všetkým a veľa vecí mi vyslovene vadí, ale kvalita vyučovania a dôraz na samostatnú prácu ma tu držia. No aby som

neklamala, GBAS je GBAS a chyba mi:)

Nezabudli sme ani na štvrtákov, ktorí v zahraničí ostali, a niekoľko otázok sme položili aj im.

Čo sa zmenilo oproti minulému roku? Vnímajú vás ostatní študenti a učitelia inak? Náročnosť učiva stúpila alebo naopak? Čomu sa venujete vo voľnom čase?

Alexandra Horkavá: Druhý rok v Anglicku je diametrálne odlišný od toho prvého; náročnejšie štúdium, väčší tlak zo strany učiteľov a veľa stresu kvôli prihláškam na vysoké školy. Dokonca aj kolektív sa zmenil; zopár výmenných študentov poodchádzalo a noví poprichádzali. No byť Upper Sixth (maturant) na Mount Kelly College má aj svoje výhody; viac úlav a „študijného času“, výhody oproti nižším ročníkom (prioritný vstup do

jedálne; každé jedlo, každý deň!) a pevnejšia pôda pod nohami. Overall, hoci vzrušenie z novej krajiny a prostredia dávno opadlo, druhý rok je všetko iné, len nie nudný.

Filip Pilarčík: Veľa sa nezmenilo, bývam na tom istom mieste, vidím tých istých ľudí a užívam si každý deň. Tento rok sa tu ale určite cítim lepšie. Lepšie zvládam to, že nie som doma a nevidím priateľov a rodinu na Slovensku. Teraz sa tu cítim viac ako doma, vybudoval som si tu zázemie a našiel skutočných priateľov. Či ma vnímajú inak? To je veľmi ťažká otázka a nikdy som sa to mojich spolužiakov a učiteľov nepýtal. Myslím si, že som dobre zapadol do kolektívu a nikto ma nevníma inak než ostatných. Náročnosť učiva určite stúpila, aj keď mám v tomto ročníku o jeden predmet menej. Mám teda viac voľných hodín v týždni a teda viac času na štúdium. Na druhej strane je tento rok veľmi náročný po stránke prihlášok na univerzity

a príprav na pohovory. Veľa času venujem samostatnému štúdiu a veciam, ktoré ma zaujímajú a bavia. Keď to spriemerujem, náročnosť je asi rovnaká. Je ešte skoro robiť oficiálne porovnávania, keďže sú to len dva mesiace, čo som v poslednom ročníku môjho stredoškolského štúdia. Samozrejme sa snažím venovať aj mimoškolským aktivitám. Jednou z nich je dobrovoľníctvo ako učiteľ matematiky pre mladších študentov. Popri tom som aktívnym členom žiackej školskej rady alebo JCR. V nabitom pláne každého dňa sa snažím nájsť si čas aj na šport a chodím plávať a behať. Keď sa nájde čas, prečítam si hrbu kníh či zábavné komentý na facebooku, čaknem posledné releasy sneakers a prečítam správy z domova a zo sveta.

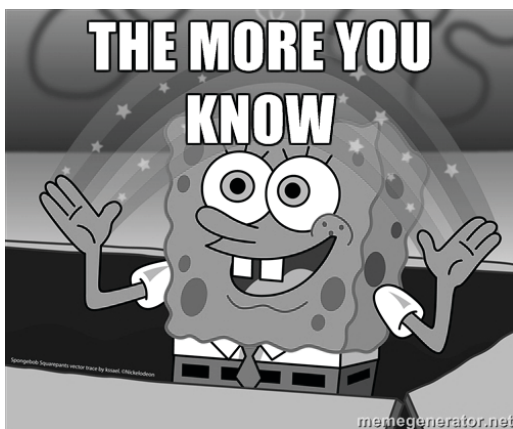
Tatiana Gazdová: What changed? Not much. Our friendships got stronger and I discovered more interesting people but the everyday life is the same. The teachers see us as adults now (or at least try to) and so we can have some great conversations, even about our personal lives, with them. And as for students, we are the oldest ones in school so we get a lot of respect from everyone else :) Instead of exams we not stress about Internal Assessments, revision, and mock exams but the difficulty remained the same. And something about my free time? We have no free time :) Every minute is filled by study periods, school activities, or napping.

DŽONA NIEPELOVÁ

THING YOU DON'T (NEED TO) KNOW

1. There are more statues of lions in the world than there are real wild lions.
2. Humans are born with only two innate fears – the fear of falling and the fear of loud sounds. Every other fear is learned.
3. In August 2016, a dog was elected mayor of Cormorant, Minnesota, for its third term in a row.
4. The 1980 Olympic Village is now a prison.
5. Continents split up at the same speed finger nails grow.
6. Female Greenland sharks reach sexual maturity at the age of 150.
7. Cornflakes have more genes than people.
8. Cao daism is a Vietnamese religion that worships Joan of Arc, Shakespeare and Muhammad.
9. Norway's coastline is long enough to circle the planet two and a half times.
10. Each anteater eats about 35,000 ants and termites each day
11. „Bitch the pot“ was Victorian slang for „pour the tea“.
12. In 2015, a Canadian man was arrested after tying more than 100 balloons to a garden chair and flying over the city of Calgary.
13. More people have died by taking selfies in 2015 than by shark attacks.
14. Once you become President of the United States of America you can no longer drive on public roads.
15. The world record for the most candles ever put on a birthday cake was 50,151.

DENISA RIŠIANOVÁ

LUCID DREAMING

1. ENTER YOUR DREAM WORLD
2. CROSS THE BORDERS TO THE IMPOSSIBLE
3. UNLOCK THE CHAMBERS OF YOUR MIND
4. WHEN ONE FLIES ON A UNICORN

Would you like to literally taste the fire? Fly like the Superman? Fight with dragons or talk to a fictional character?

In the realm of dreams, anything can happen. However, such things rarely happen – and if they do, they might take a long time to appear again. But what if you could control what you dream about?

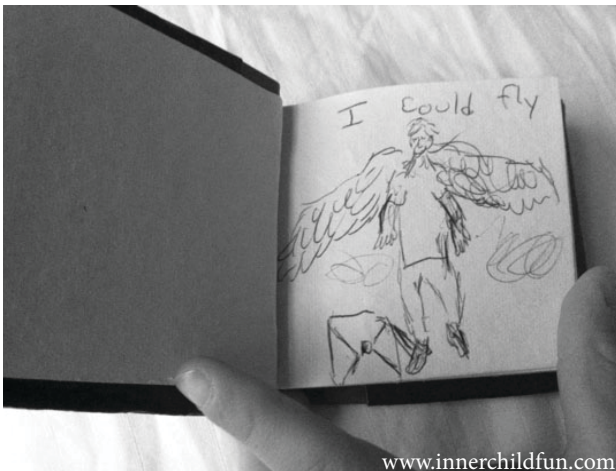
As a matter of fact, it is possible. This phenomenon is called lucid dreaming; it is a

dream in which the person realizes that they are dreaming, and therefore might be able to change certain aspects or even the whole dream.

However, the ability to have lucid dreams is neither innate nor learnt easily. It is a skill which takes time and training, even if there might be some people who are better suited to master it.

Here are a few basic tips on how to have lucid dreams:

Firstly, you will want to keep a dream journal. The more you remember of your dreams, the better your lucid-dreaming training will go. If you write your dreams down every day, eventually you will get better at not forgetting what happened during your sleep the second you wake up. While doing this, sometimes reflect back on what you've written and learn your dream signs, things which appear in your dreams repeatedly; they will help you realize you are dreaming. Moreover, wouldn't it be a shame if you finally succeeded in lucid

dreaming only to not remember it in the morning?

Secondly, do reality checks throughout the day. Look at the clock, then check again in five minutes – in a dream the time would differ by hours or not move at all. Examine your feet or hands closely – they would be distorted if you were dreaming. Pinch your nose and close your mouth to try if you're still breathing.

Thirdly, repeat to yourself: "I will know that I'm dreaming," each time you are falling asleep. This is known as the Mnemonic Induction to Lucid Dreaming, and it will help you turn the acknowledgement that you are dreaming into a habit. When you awake from a dream, focus on it, imagine that you were in a lucid dream, and go back to sleep again.

There are more tricks, such as meditating before going to bed, playing video games (apparently gamers have been proven to experience more lucid dreams than non-gamers), taking more vitamin B, or getting more REM

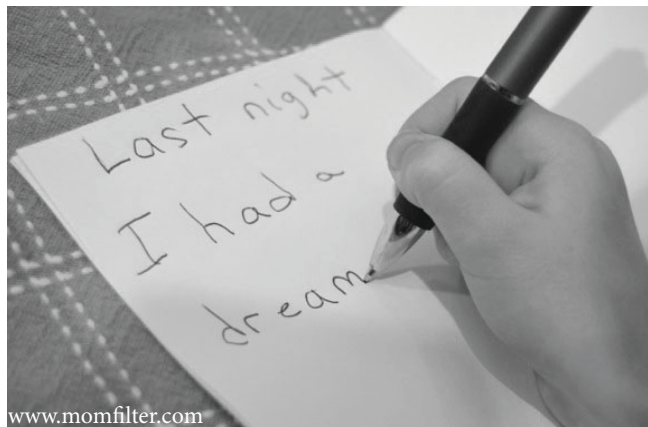
By Jowy

www.jowybean.deviantart.com 21/1/10

sleep (because most lucid dreams happen during this phase of sleep). It is up to you to choose.

Even though there is a lot of advice on how to lucid dream available on the Internet, you should not rely on just any source; instead take care to think it through. There are dangers to lucid dreaming as well as the good things. Lucid dreams can help you be more creative, fulfill your craziest fantasies, or overcome personal psychological issues; but they might very well cause sleep paralysis, ex-

haustion, problems to wake up, dream pain, dream claustrophobia, distancing from other people, or even dissociation from reality. That is why you have to be careful if you decide to learn lucid dreaming. Set yourself reasonable goals and take baby steps, and you might complete your bucket list without leaving the comfort of your own bed.

www.momfilter.com

TERÉZIA ČVIRIKOVÁ

MÓDNY ROK 2016

Každý rok prinesie nové módné kúsky a tento nebol výnimkou. Určite všetci vieme, aké zvláštne bývajú niektoré modely, a teda ostáva len otázka: Čo vymysleli návrhári tento rok?

Jar

Jar tohto roku začala módou v Londýne, Miláne, Paríži, New Yorku a v Srbsku. Návrhári ako Versace, Gucci, Dolce & Gabbana, Moschino, Iceberg a Giorgio Armani sa okrem iných tiež zúčastnili na prezentácií svojich kúskov. Mužské outfity boli neuveriteľne pestré nielen svojimi farbami, ale aj látkami a štýlmi. U väčšiny návrhárov dominovali dlhé rukávy a kabáty. Výstrihy v tvare včeka a goliere boli taktiež neprehliadnuteľným faktorom. V ženskej móde Diorove ladenie čipkovanej bielej s tmavomodrou či čiernou získalo súhlasné prikyvovanie nielen divákov, ale i kritikov.

www.vogue.com

Leto

Nikto neprekoná tohtoročné módné kúsky od Valentina, ktoré odprezentoval na Haute Couture fashion week v Paríži. Jeho ladenie dlhých a krátkych prvkov s primeraným množstvom šperkov je dychberúce. Haute Couture bol celkovo mimoriadny úspech s návrhármi ako Versace, Chanel, Valentino, Jean Paul Gartier, Elie Saab a mnoho ďalších. V júni sa nám znova objavila aj mužská móda. V Paríži nám návrhári ukázali, ako je každý ich kúsok jedinečný, a v Miláne sa predviedli, ako môžu upustiť uzdu fantázii. Londýn ako vždy ukázal všetkým, čo je to extravagantné oblečenie a ako ho nosiť štýlovo. *“Londýn je veľmi dôležitý módný kapitál, ak nie sme tu, robíme veľkú chybu,”* vyjadril sa Tommy Hilfinger.

www.style-anywhere.com

Jeseň/Zima

Na fashion week v Paríži sa objavili návrhári ako Chanel, Barbara, Saint Laurent či dokonca aj H&M. Dlhé kabáty a vysoké goliere boli častými prvkami v outfitoch. Valentino a Louis Vuitton sa znova prekonali a vytvorili nádherné kúsky. Tmavé farby a dlhé sukne na modelkách vyzerali úchvatne.

www.thefashionisto.com

Čo na to hovorím

Tento rok bol podľa mňa dosť úspešný a veľmi sa mi páčili modely od väčšiny návrhárov - letné kolekcie od Valentina najviac. To ale nemôžem povedať o Jesenných návrhoch. Niektoré, ako modely od Louisa Vuittona sa mi páčili, ale ostatné až tak nie. Keď celkovo zhrniem výkon návrhárov tak ho hodnotím ako výborný lebo bolo omnoho viac pekných návrhov ako tých zlých.

EMA HUMAJOVÁ

LET'S EXPLORE THE WORLD OF SCIENCE

Artificial intelligence in use

On 13 October the White House Frontiers Conference was organised in Pittsburgh and among many other problems the advances in artificial intelligence, machine learning, automation, and robotics were being discussed. This topic may be a bit controversial as the development of artificial intelligence has met with scepticism and mistrust. Even the well-known astrophysicist, Stephen Hawking, warned on several occasions that a fully developed AI (Artificial intelligence) could destroy the human race. And of course there are movies, where robots initially aimed to help people suddenly turn into battling, power-hungry killing machines. But on the other hand, at this conference where the country's leading researchers, innovators and students took part, scientists explained how newly developed AI helps to accomplish researches faster and improve lives. Here is a brief look at

how these technologies can help in solving national problems and eventually lead to higher prosperity.

Wildlife preservation

It is very important for the work of many researchers to keep the track of how many animals are out there, or where they live, and so on. But you can imagine that it is difficult to set up enough GPS collars, or satellite tracks in the world. Tanya Berger-Wolf, a professor of computer science at the University of Illinois at Chicago, and her colleagues created Wildbook.org, a site which includes an AI system and algorithms. It studies photos uploaded online by experts as well as by the public. It is able to recognize each animal's characteristic markings, determine its habitat by using GPS coordinates provided by the photos, rough-

ly state the animal's age and find out if it is male or female. All done just by studying the photos.

Diagnosing sepsis

Sepsis occurs when the body responds to an infection in a way that it damages its own tissues and organs. It belongs to one of those diseases that can be treated if caught early, but if it is undetected for too long patients can suffer from organ failure, or even die. But now Suchi Saria, an assistant professor at the Johns Hopkins Whiting School of Engineering, explains that AI algorithms can contribute to diagnose sepsis even 24 hours earlier. This is a huge help, as a few hours of hesitation may cause this disease to be fatal. Moreover this AI system

can be used to monitor other conditions, including diabetes and high blood pressure, as the professor noted

Search and rescue

Victims of natural disasters such as floods or earthquakes can be trapped anywhere. And so the new AI technology helps to locate them as quickly as possible. So far looking for missing people after these disasters was too time consuming and it risked the lives of the victims. But artificial intelligence enables computer programmers to write algorithms that can study the affected area and find lost people in less than two hours. Also this system can detect piles of ruins that are potential traps of victims. Not to mention that it can scroll through social media sites,

Twitter for example, to find out more about missing people and disasters.

Cybersecurity

Looking for flaws and revealing attacks on computer code is a complicated and time consuming process. But when an attack occurs defenders must react immediately. And so here comes the AI into picture which can operate at considerably higher speed than humans.

To touch again

At the White House Frontiers Conference, Dr. Michael Boninger, a professor in the Department of Physical Medicine and Rehabilitation at the University of Pittsburgh, explained how developing technologies allowed one patient to

feel sensation in his hand despite him being paralysed. To make this possible, doctors used small electronic chips which were implanted into the man's brain and a robotic arm. There is, visibly, a huge improvement concerning this area of medicine, but still many improvements are needed to make this system flawless. Mostly requiring artificial intelligence.

So whatever the sci-fi theories are, I think we can say that so far the developing artificial intelligence brought amazing improvements into numerous fields of science and research. And hopefully these steps will soon have a positive impact also on our everyday lives.

HÁMA ISMAIL

DAVE BRANNIGAN -ROZHOVOR

Sme nezávislá kapela, ktorej nezáleží na tom, či má profesionálny klip.

Dušan, Juraj, Martin, Erik. Žilina. Indie-rock. 2012. To je kapela Dave Brannigan v skratke.

1. Myslím si, že všetkých čitateľov zaujíma, ako vznikol názov kapely. Máte k nemu nejaký príbeh alebo ten nápad prišiel znenazdajky?

Ešte na úplnom začiatku vzniku kapely sme sa snažili vymyslieť názov, no nikdy sme sa nezhodli všetci. Padli rôzne návrhy, spomínam si akurát na The deaf clowns a Scuba divers. No vždy bol niekto rázne proti, tak sme si jedného dňa sadli za skype a písali návrhy. Povedali sme si, že keď nevieme vymyslieť meno kapely, dáme si meno človeka. Padol

nápad Dave. Ten sa hneď ujal a keďže sme sa škriepili, aké dáme priezvisko, tak sme vybrali slovo brannigan, čo znamená šarvátka, hádka... A teraz náš názov nevie nikto vysloviť (smiech)

2. Čo považujete za svoj doposiaľ najväčší úspech?

Za najväčší úspech považujeme asi nahrávanie v štúdiu Lavagance, ktoré sme vyhrali ako prvú cenu v súťaži Queens of the rock. Bola to pre nás veľká skúsenosť. Pieseň, ktorú sme tam nahráli, nám vyslúžila pozornosť v relácii demovnica_fm a dva super koncerty, ktoré sme pre tento formát odohrali. Ale vážime si každý jeden koncert, názor, dokonca aj kritiku

3. Čo ovplyvňuje vašu tvorbu? Vaša hudba sa zaoberá skôr vašim vnútorným svetom alebo odráža realitu?

Naša tvorba, po myšlienkovvej stránke, je skôr orientovaná na náš osobný svet, ktorý je zároveň našou realitou. Píšeme o tom, čo prežívame, o živote mladých ľudí, vzťahoch a našich pohľadoch na život.

4. Na svojom konte máte doposiaľ štyri videoklipy. Čím sú si podľa vás podobné a čím sa, naopak, líšia?

Líšia sa asi len profesionalitou. Prvé boli natočené obyčajnou kamerou a zostrihal ich náš

bubeník. Ten posledný je už prácou človeka, ktorý sa zaoberá videom a strihaním. Postupom času by sme chceli vydávať ďalšie klipy, medzi ktorými budú snáď aj profesionálnejšie kúsky. No hlavne sme indie, teda nezávislá kapela a nie sme upnutí na to, aby klip vyzeral prepracovane, profesionálne... Robíme si to všetko väčšinou sami a základom je, aby sa klip hodil k piesni. Je jedno, či je natočený na mobil, alebo technikou za tisíce eur. Ak klip vystihne atmosféru piesne, sme spokojní.

5. Plánujete pokračovať v tomto hudobnom štýle alebo vás láka experimentovanie?

Určite chceme pokračovať v tomto štýle, a aj keď prechádza malými zmenami, je to stále ten druh hudby, na ktorom je založená naša kapela. Ak už experimentovanie, tak určite v tomto štýle – rôznymi zvukmi šialených efektov na gitarách, ale to sa uvidí časom, možno sa nejaká pieseň podarí, keď niečo také použijeme.

HELENA KUTNAROVÁ

7 VECÍ, KTORÉ SOM SA DOZVEDELA NA UK TRIPE

Ku koncu októbra sme sa my, veľmi odvážni tretiaci, vybrali s p.p. Sadloňom a Paulíkom na obhliadku univerzít do Anglicka a Škótska. Tí, čo tam už boli, vedia, o čo ide, a tí, čo o tom ešte ani nepočuli, o tom už vedia tiež. Aj pre jedných, aj pre druhých tu ponúkam zoznam vecí, čo som sa tam naučila, či už o univerzitách samotných alebo o živote v Anglicku.

1. Prvý a jeden z najdôležitejších bodov je, že **je tam všetko naopak**. Nehovorím len o jazdení na ľavej strane, ale aj o iných zástrčkách, dvoch kohútikoch na vodu (alebo len jeden teplotou pripravený na instantné zalievanie čaju), oblečenie povalujúce sa po zemi v obchodoch, zaujímavé regulované zdravotníctvo a iné pozoruhodnosti. Niekomu sa to môže zdať ako sila zvyku, ale

pre niekoho to môže predstavovať aj určitú prekážku v tom, aby tam študoval.

2. To ich známe **stereotypné počasie je len blud!** Počas celých deviatich dní sme mali dokonalé počasie vhodné aj pre ľudí s letným oblečením a aj pre nás, uzímených Slovákov.

3. **Kto neštuduje informatiku alebo programovanie, nemá budúcnosť!** Alebo inak povedané aj nepísané heslo Manchesterskej univerzity, ktorú sme navštívili ako prvú. Manchester sa stal na konci 18.storočia významným priemyselným mestom a s tým sa ťahá aj celá jeho história plná úspechov a dôležitých vedcov. Navštívili sme tam Grafénový inštitút, Priemyselné múzeum s celým poschodím venovaným grafénu, a potom aj tie iné veci ako napr. knižnice. Univerzita je celkovo pyšná na svoj dôraz na vyučovanie v praktickom duchu (znalosť programovania nevyhnutná).

4. **Edinburgh je jedno z najkrajších miest na svete.** Či už to je tým kontrastom oproti Manchestru, to neviem, ale celá jeho scenéria bola krásna. Univerzita tam je spomedzi všetkých navštívených umiestnená na najvyššom mieste v rebríčkoch. Škótske univerzity sa od tých anglických

líšia tým, že sú úplne zadarmo (zato v anglických to funguje na systéme pôžičky – vrátite, len ak môžete). A to je možno aj dôvodom, prečo sa táto škola šplhá stále vyššie.

5. **Britský prízvuk je najlepši, ale jeho škótska verzia je tiež super.** A to sme zistili práve v Glasgowe, čo tvorilo aj našu ďalšiu zastávku. Glasgowská univerzita bola položená na vyvýšenom mieste a bolo z nej vidieť celé mesto. Hlavná budova vyzerala ako hrad a bola naozaj skvostná. Mesto samotné mi mierne pripomínalo Trnavu, až na to, že v nej nehrajú po uliciach muži na gajdách v kiltoch. Bol to jednoduchý výlet, no keďže toto mesto bolo pri našich častých cestách dôležitým bodom prestupu, autobusová stanica tam sa často stávala našim druhým domovom.

6. V Liverpoole je obrovská pláž a na nej sochy krížencov jahniat a banánov = **lambanany**. A ešte aj sochy chlapcov z The Beatles. A to všade. Napriek tomuto zmätenému prvému dojmu na mňa práve Liverpool zapôsobil najsympatickejšie. Dostali sme sa dokonca k dvom poriadnym prehliadkam škôl, a to LIPA-y (Liverpool Institute For Performing Arts) a Liverpoolskej univerzity. Tá patrí medzi skupinu vysokých škôl v UK nazvaných aj redbrick universities (medzi tie patrí aj Birmingham a Manchester). Toto označenie znamená, že boli založené na začiatku 20. storočia a vždy s nejakým konkrétnym účelom pre dané mesto a, samozrejme, sú postavené z červených tehál. Liverpoolská univerzita kladie dôraz na kvalitne realizo-

vaný výskum v daných odboroch. LIPA mi svojou umeleckou atmosférou vyrazila dych, no tento typ školy nie je, žiaľ, určený pre každého.

7. **Študovať tam sa oplatí.** A to už hneď z viacerých dôvodov: anglické univerzity sú jedny z najlepších na svete, denné precvičovanie angličtiny zaisťuje plynulé rozprávanie v budúcnosti, štúdium je skoro v podstate zadarmo, stretnete veľa ľudí zo zahraničia, sami máte možnosť rok študovať niekde inde a trh práce počas štúdia alebo aj po ňom je veľmi pestrý. Najdôležitejšie je na všetko sa dôkladne pripraviť (prihlášky na Oxford a Cambridge sa podávajú už v októbri!) a vyplaviť sa tým správnym kurzom. Najlepším riešením všetkých vašich problémov je vyhľadať si známeho (absolventa alebo študenta), čo študuje na vašej vysnívanej škole alebo váš vysnívajúci odbor. Som si istá, že spravia všetko, čo je v ich silách, aby na vaše otázky odpovedali. Keď už nie touto formou, možnosť zaujímať sa o túto tému bude aj na večernej škole alebo iných prednáškach organizovaných po celý rok, takže sa niet čoho báť.

LUCIA MAGÁTHOVÁ

ČO SA STALO, A UŽ SA NEODSTANE

1.11. 1781 - Panovník Jozef II. vydal patent o zrušení nevoľníctva pre rakúske a české krajiny. Odvtedy mohli poddaní volne uzavierať manželstvo, slobodne opustiť panstvo a študovať.

8.11. 1793 - V tento deň je po prvý raz pre verejnosť otvorené múzeum Louvre.

25.11. 1921 - V Prahe sa konala premiéra prvého hraného slovenského filmu bratov Siakelovcov - Jánošík.

3.12. 1967 - Po prvýkrát sa podarilo americkému chirurgovi transplantovať ľudské srdce.

7.12. 1941 - Japonské cisárske námorníctvo napadlo americkú námornú základňu na Hawaji, Pearl Harbour, čo viedlo k vyhláseniu vojny Japonsku a aktívnemu zapojeniu sa USA do druhej svetovej vojny.

16.12. 1773 - V bostonskom prístave obyvatelia prezlečení za Indiánov potopili na protest proti zvýšeniu cla na čaj 342 debien, ktoré tam priviezla Východoindická spoločnosť.

Na Vianoce v 14. storočí sa začali používať tradičné vianočné farby, ako sú červená, zelená a zlatá. Každá farba mala symboliku - zelená znamenala život a znovuzrodenie, ktoré prináša Ježišove narodenie, červená krv Kristovu a zlatá svetlo a vznešenosť.

www.clipartkid.com

JANKA KOVÁCSOVÁ

ŽIŤ AKTÍVNE MIMO ŠKOLY A AKO NA TO

Stále viac a viac mladých ľudí hľadá spôsoby, ako vyplniť svoj voľný čas efektívne. Rôzne organizácie nám toto hľadanie dokážu uľahčiť a ponúkajú nám pestrú paletu najrozličnejších programov, ktoré sa len tak neodmietajú.

Jednou takouto organizáciou so sídlom v Bratislave je LEAF. Ten v súčasnosti ponúka programy pre nadaných stredoškolákov. Jeden z programov je napr. Talentguide, ktorý funguje na princípe pridelenia vami vybraného mentora a následného zameranávania pokroku vo vybranej oblasti. Odoslanie prihlášky na tento program je veľmi jednoduché. Stačí kliknúť na stránku www.talentguide.sk, vyplniť zverejnenú prihlášku a zaslať ju na uvedenú emailovú adresu.

www.leaf.sk

Ak máte záujem o dobrovoľníctvo, určite navštívte stránku www.mladiinfo.sk, kde nájdete dobrovoľnícke aktivity v Litve či Užhorode. Pri ponuke nájdete odkaz na prihlasovací formulár, ktorý treba vyplniť a zaslať. Nájdete tu aj zaujímavé mládežnícke výmeny, trvajúce od 5 do 21 dní. Viac informácií vám poskytne koordinátorka mládežníckych výmen, ktorej kontakt nájdete na stránke.

Ďalšou organizáciou ponúkajúcou množstvo projektov v zahraničí je ADEL. Táto organizácia ponúka Erasmus + projekty v Srbsku,

Turecku, Chorvátsku, Taliansku, Španielsku, Francúzsku a v mnohých iných krajinách. Ponuku nájdete na FB stránke: ADEL- Association for Development, Education and Labour. V tomto prípade stačí kliknúť na vybranú ponuku, pri nej nájsť prihlášku a mail, na ktorý ju treba zaslať. Potom už len zostáva čakať na odpoveď, v ktorej sa dozviete, či ste vhodným účastníkom pre zvolený program.

www.mladez.sk

V druhom ročníku máme možnosť prihlásiť sa na štúdium v zahraničí počas tretieho ročníka. Prihlasovať sa je však potrebné už od začiatku školského roka. Na internete nájdete stránku osf.sk- Nadácia otvorenej spoločnosti, kliknete na štipendia a vyberiete si také, aké vám vyhovuje. Je potrebné nastudovať si všetky pokyny pred vyplnením prihlášky a spolu s ňou zaslať esej. Nevyhnutné je priložiť aj 3 hodnotenia- jedno od triedneho učiteľa, jedno od učiteľa matematiky a jedno od učiteľa angličtiny. Po odoslaní prihlášky vám pošlú list, v ktorom vás informujú o jazykových skúškach konajúcich sa v Žiline. Na ne sa bude treba už len poctivo pripraviť a ukázať, čo je vo vás.

Na záver vám želim veľa šťastia a trpezlivosti pri vyplňaní prihlášok. Určite sa nebojte skúsiť nepoznané!

PATRÍCIA ROVNÁ

ČO ŽŠR PRICHYSTALA A ČO EŠTE CHYSTÁ?

Halloween

A je za nami ďalšia z už tradičných GBASáckych akcií – Halloween. 26. októbra po chobách vírili desiatky filmových a rozprávkových postáv, zvierat, zombie, upírov, kostlivcov či najpodivuhodnejších tvorov. Fantázii sa medze nekládli, pretože naši žiaci vďaka nej mohli súťažiť o najlepšiu masku GBASu!

Rok po roku sú kostýmy nápaditejšie a porota to má čím ďalej tým ťažšie. Tentokrát putovala prvá cena Martine Karaskovej ako Harley Quinn a Samovi Ivaškovi AKA Jokerovi. Ďalšou z disciplín bola súťaž o najkrajšie halloweenské jedlo, ktorú bezkonkurenčne ovládla Silvia Krebešová. V neposlednom rade nesmieme zabudnúť na výzdobu, ktorá pomohla dotvoriť celkovú atmosféru, a opäť bolo vidieť snahu každého ročníka predviesť sa ako najkreatívnejší a najšikovnejší. Čerst-

vé nápady, elán a motivácia, ktorou oplývajú súčasní prváci, spravili z nich naozaj ťažkých súperov a teda si cenu o najkrajšie poschodie, ktorá im bola udelená, určite zaslúžili.

Okrem už spomínaných súťaží, ktoré všetci veľmi dobre poznáme, sme sa však prvýkrát mohli zúčastniť aj úplne novej - Wrap yourself. V tejto disciplíne dominoval sympatický pár v zložení Zuzana Chlebecová a Valéria Fajnová. Deň utiekol rýchlo a ten ďalší už sme v bežnom oblečení museli opäť zapadnúť do rutiny. Som si však istá, že sme si tento deň všetci poriadne užili a o rok užijeme zas.

Večerná škola

Ani sme sa nenazdali a už je tu pomaly december. Vianoce sú čoraz bližšie a spolu s nimi aj naše milované obdobie všetkých testov a projektov, šialených deadlineov a nepredstaviteľných povinností. A práve preto prinášame povzbudenie pre dušu každého GBASáka – Večerná škola je už za dverami, opäť plná skvelého programu, workshopov, prednášok a koncertov, podrobnosťami sa však nechajte prekvapiť... Tešíme sa na vás už 21. decembra, vaša ŽŠR!

DAŠA NOVYSEDLÁKOVÁ

COLOR RUN 2016

Can you run with all the colors of the wind?

Having fun, supporting a charity, staying fit and tasting the rainbow. Sounds great? Such was the unique running event „The Color Run“!

The good thing is that not only avid runners can take part. But in fact, if you are interested, you do not even have to be an athlete at all. You can get through the 5 kilometers track by walking, crawling, or cartwheeling – whichever fits you the best. It is not timed, so you can just have fun with friends... and colors. To make this event as enjoyable as possible, the participants are doused from head to toe in different colors at each kilometer.

In Slovakia, The Color Run 2016 took place in Bratislava, Banská Bystrica and Košice. Out of the thousands of people who have

joined this year, there were of course even some of our active GBAS students. What are their thoughts on it?

Robo Baláž: „Time is something what most running events take very seriously. Announcing the results at the end, where often a fraction of a second makes all the difference- such things are impossible to find on the color run. It does send a clear message to all participants- it's not about finishing first- it's about getting the most out of the event. A rather unique philosophy in the world of time-bound running competitions.

If you're getting put off by your running stamina, or lack thereof, do not despair- the point of these events is for you to enjoy the run as much as possible, so feel free to throw colors at each other or soak each other in water-any-

thing goes. As I have mentioned, it's not a competitive event-it's a social one. So don't forget to bring your friends! Going alone is like playing volleyball by yourself- it's frustrating and makes you look like a fool.

All in all, the opportunity to purge one's mind of any and all stressful and debilitating thoughts and to feel the rapture of being soaked in the colors of the color spectrum in the company of your friends is well worth the relatively humble entry fee of 18 euros... “

Andrea Janoštiaková: „Despite my reluctance to run, I was convinced that this will

be fun. And it really was. You do not need to prepare for the 5 kilometers run through the city streets. You get everything you need during your registration so the only thing to bring is your good mood.“

SIMONA KOVAĽOVÁ

KEĎ LÁSKA NEZAHREJE, JEDLO ÁNO

Teplo leta už nahradila neskorá jeseň, ktorá so sebou priniesla až priveľa chladných dní. Ortuť na teplomeri sa pohybuje okolo nuly ako, a preto sme sa rozhodli predstaviť niekoľko receptov na spríjemnenie týchto chladných večerov - či už v pohodlí domova, alebo mrazov internátu.

Paradajková polievka (nie až tak jesenná ako chutná)

Potrebuje:

4 plátky slaniny
2 mrkvy (nasekané na malé kúsky)
malú bielu cibuľu (nasekanú na malé kúsky)
2 strúčiky cesnaku (pretlačené)
paradajkový pretlak (stačí menšia konzerva)
1 lyžičku hladkej múky
3 až 4 poháre kuracieho vývaru (podľa toho, akú hustú polievku chcete)
½ čajovej lyžičky tymiánu
1 bobkový list
1 konzervu celých paradajok
syr

Tento recept je prvý, ktorý neostal v rovine teoretickej, a pokúsili sme sa ho aj navariť. Keďže sme v žiadnom slovenskom obchode nenašli kurací vývar v konzerve (kto by to bol povedal...), nahradili sme ho vývarom z kuracieho bujónu. Po jeho pridaní sme zažili väčšie napätie ako pri pozeraní Twilight ságy, ale nakoniec všetko dobre dopadlo a boli sme naozaj milo prekvapení. Vrelo odporúčame!

Postup:

1. Slaninku nakrájanú na malé kúsky pražíme v hrnci, kým nie je chrumkavá (cca 5 – 8 minút).
2. Pridáme mrkvu, cibuľu a cesnak. Pražíme 5 – 10 minút.
3. Pridáme paradajkový pretlak. Miešame, kým pretlak nezačne hnednúť. Za stáleho miešania pridáme múku.
4. Paradajky prelejeme do misky a rukami ich popučíme.
5. Do hrnca pridáme vývar, bobkový list, tymián a popučené paradajky. Varíme 30 minút.
6. Nakoniec všetko pomixujeme ponorným mixérom.
7. Podávame so syrom.

TIP: K polievke sa dokonale hodia opečené bagetky potreté olivovým olejom a bylinkami.

Horúci brusnicovo-zázvorovo-limetkový nápoj

Predpokladáme, že naozaj málokto by podľa názvu dokázal uhádnuť ingrediencie, z ktorých sa skladá tento nápoj s nádychom jesene. Nebudeme už teda chodiť okolo horúcej kaše (alebo polievky?) a odhalíme, z čoho sa skladá.

Potrebuje:

1l brusnicového džúsu
3cm zázvoru (nakrájaného na kolieska)
šťavu z 2 limetiek
4 lyžice cukru

Postup:

Všetko zmiešame v hrnci a necháme prevrieť.

Apple crumble

Pod pojmom jeseň si asi každý z nás predstaví niečo ako krásne farby stromov, blato, teplý sveter, čaj, škoricu, jablko... A práve posledné dve spomínané “veci” sa nachádzajú aj v našom recepte. Pokiaľ chcete niekoho prekvapiť skvelým dezertom a potrebujete ho mať hotový čo najrýchlejšie, tento recept je pre vás ako stvorený.

Potrebuje:

300g hladkej múky
štipku soli
175g cukru (najlepšie trstinového)
200g zmäknutého masla
450g jabĺk (ošúpaných, nakrájaných na centimetrové krúžky)
škoricu
vysokú nádobu na pečenie (Ø 24 cm)

Postup:

1. Predhrejeme rúru na 180 stupňov.
2. Vo veľkej miske zmiešame múku, cukor (necháme si 2 lyžice aj na posypanie jabĺk) a štipku soli. Postupne pridávame maslo a „miagame“ v rukách, kým nevznikne posýpka.
3. Do druhej nádoby si dáme jablká, pridáme cukor a škoricu a opatrne premiešame.
4. Vymastíme nádobu, poukladáme jablká a posypeme posýpkou.
5. Pečieme 40 – 45 minút, kým je posýpka hnedá a ovocie nepustí šťavu.

LILLY PERRYOVÁ,
VLADO PEKAR

GLOSA O JEDÁLNI

Chlieb náš každodenný

Nebudem vám klamať - obed je pre mňa vždy najlepšou časťou školského dňa. Už od dvanástej sa nedokážem na nič sústrediť a len tak kukám striedavo do môjho karisu, na stenu a na učiteľa, snažiac sa v sebe vydolovať pohľad Čenkovej detí. Zlutowania! Po piatej hodine mi už aj moje telo oznamuje, že by sa aj patrilo čo to zjesť. Vtom mi môj mozog znova pripomenie, že tento rok obed po piatej hodine nemám a ja musím čakať. *smútok*

Aj tak si už do zadného vaku v gatiach schovám ISIC kartu, aby som bola vždy pripravená. Nikdy neviete, čo sa môže prihodiť. Imaginárny zvonček odzvoní koniec hodiny a vtedy nastane prvé vážne rozhodovanie: čo spravím s mojou taškou? Ísť do šatne alebo si ju dať do triedy, kde mám ďalšiu hodinu? Po tom dlhom rozhodovaní sa ponáhľať aj tak neoplatí. Ak nie je rad zaplnený až po druhé poschodie, za ten čas, kým tam prídem ja, tomu tak určite bude.

Čas strávený čakaním na jedlo sa dá zúžitkovať všelijako, ba dokonca si myslím, že je to jedna z najproduktívnejších častí môjho dňa. Porozprávam sa so starými známymi (ku ktorým som sa „nenápadne“ predbehla), skontrolujem aktivitu mojich fanúšikov na sociálnych sieťach (kde nič, tu nič), pozisťujem, čo to všetko mám na zajtra vlastne urobiť a popočúvam nejaké tie najnovšie klebety (všetci to robíme).

Tá ťažká časť však prichádza pri „odpípaní.“ Celá spotená nervozitou sa približujem k posvätnému prístroju a jediné, čo mi vtedy ide hlavou, je: Ak ja vlastne ani nemám obed a celé som si to odstála zbytočne, hneď

zajtra odchádzam zo školy (preháňanie – moja malá špecialitka). Nastáva okamih pravdy, približujem svoju kartu veľmi pomaly, keď tu zrazu – nič. Skúsím to teda ešte raz, no žiadnej odpovede sa nedočkám. Príde ku mne prvý človek. Radí mi, že si mam kartu vybrať z obalu a tak priložiť. Nepomáha, tak príde ďalší a ten mi poradí pomaly kartu po čítačke ťahať. Po ňom prichádza ten, čo kartu radšej hypnoticky opakovane prikladá. Na konci tejto show sa ocitám len ja obkolesená ľuďmi, no nakoniec to dopadne šťastne a ja sa môjho dlho vytúženého obeda dočkám.

Nájsť voľné miesto? Lahšie než nájsť svoje topánky piatok ráno v šatni. Pozriem na našu vo švíkoch praskajúcu jedáleň a uvedomujem si, že stále nevyzerá tak ako vo filmoch. Žiadne rozdelenia podľa sociálneho postavenia, žiadni študenti tancujúci po stoloch, a ani žiadne deti, čo plačú nad rozliatym mliekom (a to doslova, sladké to spomienky na základnú školu).

Po slušnom parkúrovom čísle si sadám vedľa svojich kamarátov, čo si už dlhšie užívajú svoje ne-glutenfree ne-vegánske palacinky, lebo sa na rad dostali skôr ako ja. Včera som síce na to moje jedlo mala chuť, no dnes je už nový deň a s ním prichádza aj nové ja. A tak mi ostáva len hľadiť si do vlastného taniera. V tom momente by som dala všetko za to, aby som mala jednotku skôr medzi známkami ako tam.

Následne na to ma ale čaká príjemné prekvapenie: sú k dispozícii vidličky. Aký je to dnes len šťastný deň. Pamätám si, akoby to bolo len včera, čo som sa ich nemohla dočkať (lebo to aj bolo včera). Aspoň sme si spravili jeden „throwback“ až k našim pravekým predkom

a využili sme naplno svoju kreativitu. Kto ma pozná, vie, že sa ja na jedlo väčšinou sťažovať nezvyknem (naozaj nie). Kto nie, tak ma už pozná aj ten. Moji spolujediaci sa môžu rozčuľovať, koľko chcú, mňa to nezastaví. Predsa len, vyčkala som si na tento gurmánsky zážitok pekných 20 minút. Po jedle odložím tanier a na odchod ma sprevádza kuchárkin prívetivý úsmev (ten sa na jej tvári však neobjavuje, keď si zabudnem kartu).

Pri odchode sa zastavím aj pri vypísanom menu (čítaj meny). Nie že by som na to aj tak do zajtra nezabudla, ale zaujme ma jeden detail. Brazílska polievka. V hlave sa mi už premieta, čo by som si pod týmto názvom mala predstaviť. Fazule pečené na Copacabane alebo vývar z anakondy? Aká to len náhoda, že je pri mne akurát moja brazílska spolužiačka. Keď sa jej opýtam, čo je to len za skvost, odpovie mi len, že nevie, a smutne odíde preč.

Pokiaľ recept na brazílsku polievku nevytiah-

li hrubou silou od domorodca z Amazonu, na túto záhadu ostáva len jediné vysvetlenie: je to len obyčajný „clickbait!“ Hitmi ďalšieho mesiaca sa stávajú Rambove rožky (stačí jeden hryz a budete silní po celý deň) a gumidžús z Narnie!

Názvy konkrétnych jedál sa okrem typických tém ako 'Aký bol test?' riešia aj pri stolovaní. V diskusiách sa vieme dostať od zemiakov cez krumpľe, grule, rajčiny, paradajky, papriky, zemáky až po šváby a iných švábov v našich kuchyniach. Sto ľudí, sto chutí, a pri jedle ešte dvojnásobne.

No čo, aspoň sa každý deň môžeme tešiť na niečo nové. Koho by bavilo v živote každý deň prežívať to isté? Alebo lepšie povedané, koho by bavilo mať neustále len jednu možnosť? My ich máme až tri, čo je možno pre niekoho málo, ale opýtajte sa vašich babušiek – určite vám povedia, že máte viacero jesť. Pri najhoršom, Miladka je ešte stále v bufete. Amen.

LUCIA MAGÁTHOVÁ

Petra Šindlerová

SHORTSTOP

Stalo sa to v tú noc,
a neskôr.

Potom sa to zopakovalo,
ale to už je príbeh na inokedy.
Najprv to bola tanečná pauza.
Potom vraj svadobná kauza.

A neskôr sólo valčík.

A neskôr polnočný parčík.

A neskôr pohľady cez sálu.

A neskôr, "vraj išiel na malú",

A neskôr hocikam kráčali.

A neskôr smiali sa, plakali.

A neskôr zvoní telefón.

A neskôr tá hľadá na plafón.

A neskôr najdlhší hovor.

A neskôr pradúci motor.

A neskôr objatie od Boha.

A neskôr ich malá obloha.

A neskôr späť išiel zas.

A neskôr s ním šiel aj čas.

A neskôr peňazí bolo dosť.

A neskôr darčeky pre radosť.

A neskôr na kopci dom.

A neskôr farby už v ňom.

A neskôr ruže na stole.

A neskôr zvony v kostole.

A neskôr prsteň zo zlata.

A neskôr úsmevy dieťaťa.

ďalšia párty
nehráš sama
rozdaj karty
buď vždy dáma
súhlas s nimi
nezaujmem
pocit viny
a ďakujem
oheň páli
stále kráčaš
príliš malí
veľká záťaž
Molotov
a zrána alarm
premárnených životov
ja rozdávam

NATÁLIA HILBRYCHTOVÁ

REVIEWS

Music

ALEX BOYE

Alex Boye was born in London and has been entertaining audiences worldwide for over 15 years. Up to now he has over 200 million YouTube views and Independent music award for the best world beat song.

In the beginning of his career, ignoring his strong Nigerian background, he considered himself as a typical British guy who has done jazz, pop, hip-hop, gospel and heavy metal. After the offer from ThePianoGuys to sing in Swahilli, Alex finally fulfilled the desire of his mother and has started with "Africanizing" the pop music. Now he is taking those mainstream songs and mixing them with the joyful vibe of African music. The result is excellent - listening to Alex's dynamic covers will make you feel the unmistakable African atmosphere or moments of elation, which can have a transforming and even lifesaving potential – this is what this strongly energetic music offers.

Alex Boye admits that he's glad that he listened to his mum and so am I. His songs are always a good remedy for my bad mood. Number one for me is a cover song from Coldplay – Paradise.

KRISTÍNA KLAČANSKÁ

SUM 41 – 13 VOICES

SUM 41 ARE BACK! After five years of waiting, the time has finally come. Reflecting Deryck's (vocals) hard times, this album brings a bit darker mood than the previous – Screaming Bloody Murder.

Songs like War or Breaking the Chain represent Deryck's time spent fighting his alcohol addiction which put him into hospital several times. However, The Fall & the Rise brings a positive vibe about his better future without alcohol. Deryck finds this record very personal and the sound of it resembles old record Chuck (2004). This feature was brought back when the band reunited with guitarist Dave Baksh, who left the band after disagreeing with the more pop punk sound the band came with on the album Underclass Hero. But Dave is back and that seems to be the thing that drives Sum 41 forwards.

HELENA KUTNAROVÁ

Movies

INFERNO

Stojac v dlhom rade na lístky do kina som už tušila, že Inferno bol dobrý výber - je to totiž ďalšia sfilmovaná kniha od známeho Dana Browna. Hlavnú úlohu prebrali Tom Hanks ako Robert Langdon a Felicity Jones ako Sienna Brooks.

Príbeh sa odohrával v krásnom historickom prostredí vo Florencii i Istanbule a človek mal možnosť dozvedieť sa čosi z niekdajšieho umenia. Scény, kedy by sme sa mohli kochať honosnými budovami či malbami, však boli dobre vyvážené napätím a akciou. V snahe zachrániť svet od vzduchom prenosného vírusu, Robert Landon prešiel strastiplnú cestu, len počas ktorej zisťoval, kto pri ňom naozaj stojí.

Z celého filmu najviac oceňujem prácu s kamerou, vďaka ktorej mi všetko prišlo oveľa živšie a akoby bližšie ku divákovi. Rovnako dobrý bol výber hudby a zvukových efektov. To, čo mi

však ovplyvnilo zážitok v negatívnom zmysle, bola relevancia s knihou. Príbeh bol okresaný o mnoho detailov či vysvetlení, nakoľko sa tvorcovia museli zmestiť do úbohých dvoch hodín.

LA MÔME (LA VIE EN ROSE)

Ak obľubujete Francúzsko a jeho filmy, určite oceníte aj film Edith Piaf, ktorý vyšiel v roku 2007 pod taktovkou Oliviera Dahana.

Ide o biografiu známej speváčky Edith Piaf, ktorej život nebol vždy hladký, aj keď si to mnohí myslia. Nikdy o svojej mladosti veľmi nerozprávala, no údajne vyrastala v chudobe so svojou starou mamou, lebo jej otec odišiel na vojnu a matka sa jej vzdala.

Príbeh obsahuje kľúčové udalosti v živote speváčky. Striedajú sa scény z jej detstva s tými, kde už bola medzinárodne uznávaná. Tvorcom sa podarilo veľmi úprimne a dôveryhodne vyobraziť ťažkosti, ktorými si Edith Piaf prešla, ale aj slávu, ktorá ju neskôr čakala. Počas deja, divák akoby naozaj cítil atmosféru Francúzska v minulom storočí. Najväčšiu zásluhu mala na tom hudobná zložka, ktorá obsahovala najvýznamnejšie pesničky od Edith Piaf.

ANDREA MINICHOVÁ

Theatre

LES

Niet pochýb, že ruská divadelná klasika má na doskách SKD Martin dlhoročnú tradíciu. Od roku 2014 k tomu prispela aj inscenácia Les, ktorej predlohu Ostrovskij napísal ešte v roku 1856, no jej silná myšlienka je naďalej aplikovateľná aj na súčasné politicko-spoločenské témy karietizmu či obohacovania sa. Jasný podpis režiséra Daniela Brutovského vidieť najmä na ideji dominantnej postavy, ktorá je stredobodom javiska i nosným pilierom deja. Charakteru Gurmyžskej, hlavnej ženskej predstaviteľky, dodala Jana Olhová svojou majestátnou hereckou brilantnosťou náležitú hĺbku a spolu s o svojimi hereckými kolegami vytvorili celistvý príbeh, ktorý vás zaručene pohlí. Živá hudba v podobe tria profesionálnych hudobníkov plynulo a nenúteno zasadených do príbehu pozdvihne celkový dojem z predstavenia ešte o čosi vyššie. Ak k tomu pripočítame energické a premyslené vedľajšie dejové línie, výrazné kostýmové prvky, neustálu gradáciu deja a napätie budované v divákovi až do úplného finále, dostaneme ďalšiu martinskú inscenáciu, ktorá sa bezpochyby vryje pod kožu.

pravda.sk

KUMŠŤ

Inteligentná komédia plná turbulentných dialógov. To je stručná charakteristika martinskej inscenácie KumšŤ, ktorá je súčasťou repertoára divadla už od roku 2010. Dlhoročný úspech je dôkazom toho, že stavať na troch skúsených a vyzretých hercov (Hornáka, Kožucha a Výrostka) bola pre režiséra Petra Mankoveckého správna voľba. Spočiatku absurdná výmena názorov medzi tromi dobrými priateľmi o malichernosti, akou je kúpa “majstrovského diela”, prerastá do kolosálnych rozmerov. Z polemiky o hraniciach umenia a braku sa zrazu stáva vážna kríza priateľstva. Vďaka netradičnej práci s modrým svetlom sa divákovi naskytá pohľad priamo do hláv ústredných postáv, vidia ich vlastné reakcie autenticky a bezprostredne. Je len hranou fikciou to, že aj najsilnejšie priateľstvo má svoje temné miesta a že ich prehliadanie z nás, ľudí, robí pokrytco? Odpoveď na túto otázku nám ponúka na minimalistickej scéne v zmysluplných dialógoch, situačnej komike, absurdite a s obrovskou dávkou vtipu práve inscenácia KumšŤ.

KATARÍNA KANDRIKOVÁ

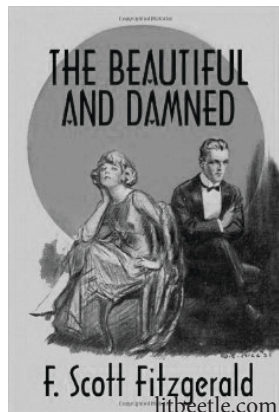

Books

F. SCOTT FITZGERALD – THE BEAUTIFUL AND DAMNED

If you reap the full benefits of analysing every feature of book characters (like I do) or you enjoy digging into all the dark parts of love, this is the right book for you. Fitzgerald set all his novels in the jazz age and told stories about people of the high society. This one wasn't an exception. Excluding *The Great Gatsby* his books are not being read that often, so if you liked that one you should definitely try some more.

The whole story circulates around two main characters: Anthony and Gloria. They are both rich (too much and not for their own good), party lovers and lazy, but very smart. Never having the ability to express their emotions correctly they end up together. Although the storyline isn't that dynamic it shows more than 10

years of their lives in detail. However, the last 30 pages are filled with numerous events and moments. The only flaw of this book is the rushed and unfinished but surprising ending. It left me in a book hangover for another week or so.

LUCIA MAGÁTHOVÁ

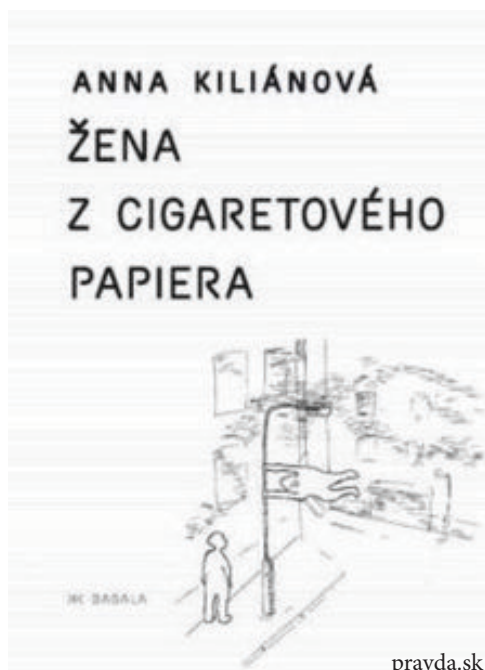
ANNA KILIÁNOVÁ - ŽENA Z CIGARETOVÉHO PAPIERA

Bizarre short stories with unexpected twists touching on the world of mysteries. You might think you are listening to a lunatic's fancies or someone's dreams. One way or another, this style is a rare one to come across.

We can only guess what is going on in the mind of the Slovak author when she writes these stories. The characters are balancing on a thin line between the dry reality and a world of uncomfortable craziness. A man who meets his paper-thin neighbour, or a woman who goes through a strange, thirsty, painful, erotic experience with a plum's pit.

This book might not be for everyone, but if you're not sure if you want to read it, then you definitely should. It is a piece of wonder and you will be surprised how these stories can take you in. The horror, disgust, fun; those are the aspects which explore the human mind and all its dark corners.

In the end, it is something like Marmite; you either hate it, or you love it.

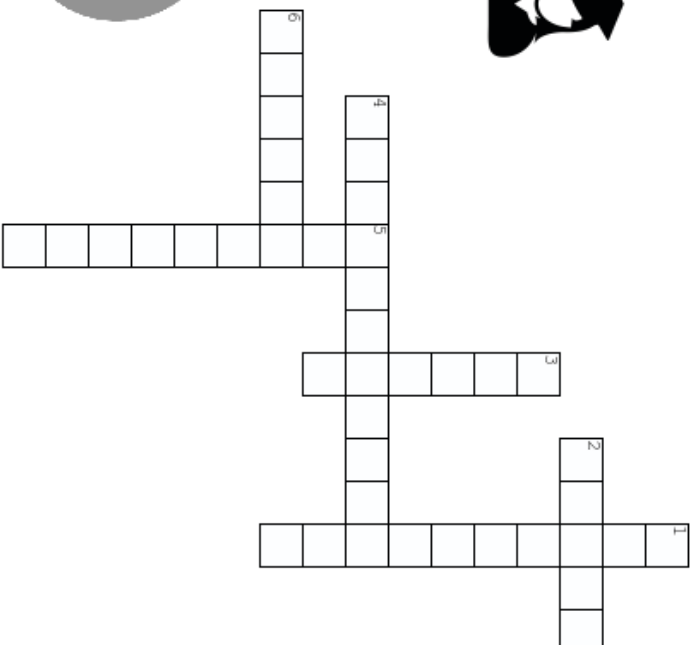

LUCIA HALAMOVÁ

Križovky

KARIS crossword

Complete the crossword below

Horizontal

2. Mladosť po anglicky
4. Jeden z návrhov na názov kapely Dave Brannigan
6. Vyhľadávač, ktorý uľahčuje študentom život

Vertical

1. Prílastok akcie, pri ktorej naši študenti darujú krv
3. Mesto, v ktorom sa organizujú imatrikulácie
5. Jedna z udalostí v Bratislave (pomôž si KARISom)

Created with TheTeachersCorner.net Crossword Puzzle Generator

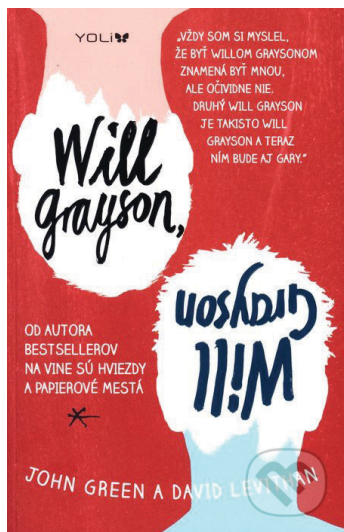
	4		8	5	2	3		
		3		9		4		
	2						6	
			3		5			6
			9	8	6			
5			2		1		7	
	9						8	
		5		2		6		
		1	5	3	9		4	

puzl.be

HUMANS OF GBAS

WILL GRAYSON, WILL GRAYSON

Ľuďmi nenávidený aj milovaný autor sa tento krát spojil s Davidom Lethanom a tak vznikla v poradí už štvrtá „greenovka“. David je, podobne ako John Green, autorom niekoľkých knižiek pre mladých dospelákov. Nebolo teda prekvapením, že keď spojili sily, vzišiel z toho vcelku originálny príbeh. Ako názov napovedá, príbeh je o dvoch chlapcoch s rovnakým menom – Willowi a Willovi, ktorých životy sa nečakane prepletú. Zaujímavý je práve spôsob napísania tohto románu – každý autor si zobral na starosti jedného Willa a vdýchol mu dušu. Párne kapitoly sú písanie z pohľadu Willa, ktorý má depresiu a tie nepárne sledujú svet očami Willa, ktorý verí, že držať hubu a krok je dôležité. Autori

majú rozdielne a jedinečné štýly písania, ktoré dodávajú každej z postáv osobitnosť. Rozdiely v osobnostiach chlapcov s rovnakým menom sú tak viditeľné nielen cez ich povahové vlastnosti. Tie nepárne sú napríklad písané výlučne malým písmenom. Robí to knihu veľmi zaujímavou a inou.

DENISA RIŠIANOVÁ

Bilingválne gymnázium
Milana Hodžu, Sučany
2016

Light сыр

- ✓ vysoký obsah bielkovín
- ✓ vysoký obsah vápnika
- ✓ **len 3% tuku**

viac informácií na www.srydumbier.sk

MISTRO

VÝROBA REKLAMY

Naši spokojní zákazníci
so svetelnou reklamou:

TESCO Galéria
Konica Minolta
Lekárne Aqua...

Viac na: www.mistro.sk

Rozsviette s nami svoje podnikanie...